

A

KIELIKESKUSUUTISIA

Language Centre News

5 / 1992

LTRC 92 Vancouverissa
Ari Huhta 2

Viestintää kulttuurien kesken
Anna Mauranen - Hannele Dufva 4

Lukeminen vieraalla kielellä - teoriaa ja käytäntöä
Helena Valtanen 7

Tieteellistä kirjoittamista äidinkielellä
Minna-Riita Luukka 12

KIRJAKATSAUS - BOOKS BRIEFLY

Deutschbedarf an finnischen Universitäten 18

TIEDOTUKSIA - INFORMATION

Korkeakoulujen kielikeskus tiedottaa 21
Nauhoitepalvelu tiedottaa 27

ENGLISH SUMMARY 50

ISSN 0358 - 2027
Pica-Paino Oy
1992

Korkeakoulujen kielikeskus
Jyväskylän yliopisto

HELSINGIN YLIOPISTON KIRJASTO
OPISKELIJAKIRJASTO
21-05-1992

Kielikeskusuutisia Language Centre News

Julkaisija: Korkeakoulujen kielikeskus
Jyväskylän yliopisto
PL 35
40351 Jyväskylä

Puh. 941 - 601 211 (vaihde)
Telefax 941 - 603 521

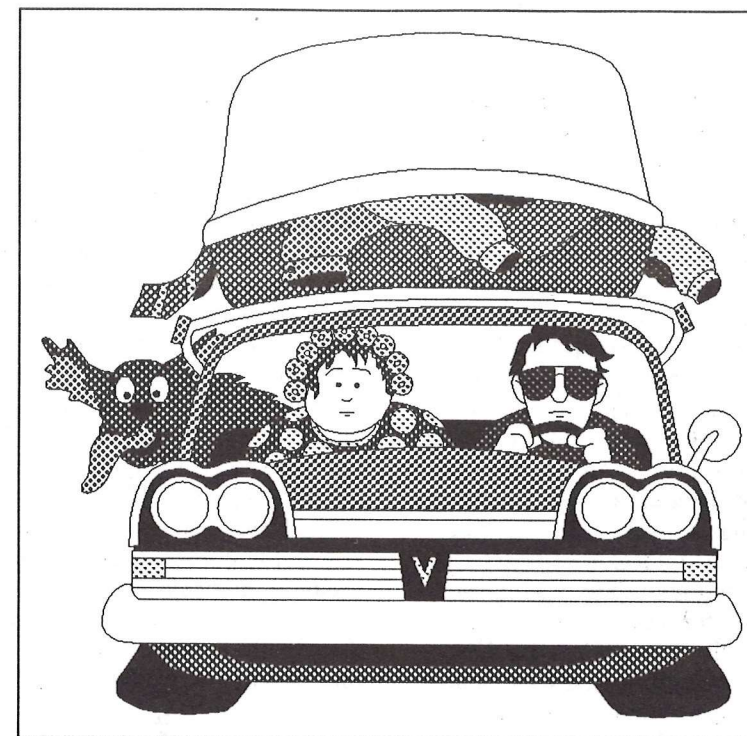
Vastaava toimittaja:
Editor-in-chief: Minna-Riitta Luukka
(artikkelit, articles)
puh. / tel. 941 - 603 533
E-mail: luukka@finjyu.bitnet

Toimittajat:
Editors: Helena Valtanen
(ilmoitukset, kirjakatsaukset, reviews
editor)
puh. / tel. 941 - 603 542
E-mail: valtanen@finjyu.bitnet

Sabine Ylönen
(Beiträge in deutscher Sprache)
puh. / tel. 941 - 603 534
E-mail: saby1@finjyu.bitnet

**Nimellä varustetut kirjoitukset edustavat kirjoittajien omaa
näkökantaa.**

**Lehteen tarkoitetun materiaalin tulee olla toimituksessa
ilместymiskuukautta edeltävän kuun 15. päivään mennessä.**

*HAUSKAA KESÄLOMAA!
Tapaamme elokuussa!*

*HAVE A NICE SUMMER!
The next issue of the Language Centre News
will come out in August.*

*SCHÖNE UND ERHOLSAME SOMMERFERIEN!
Die nächste Nummer der Kielikeskusuutisia
erscheint im August.*

**HELSINGIN MUONISTON KIRJASTO
OPISKELIJAKIRJASTO**

Ari Huhta
Korkeakoulujen kielikeskus

Language Testing Research Colloquium (LTRC) 92 järjestettiin Vancouverissa, University of British Columbian kampuksella 27.2. - 1.3. 1992. LTRC järjestettiin nyt jo neljännentoista kerran; se on nykyään kielitaidon mittaamisen tutkijoiden tärkein vuosittainen tapahtuma. LTRC alkoi hyvin pienenä tapaamisena, jossa muutamat pohjoisamerikkalaiset tutkijat esittelivät viimeisimpiä tutkimuksiaan ja keskustelivat niistä. Vähitellen tapaaminen on laajentunut niin, että nyt esitelmää oli posterit mukaan lukien 45 ja esittäjiä noin 65 kahdeksasta eri maasta. Muita osallistujia oli lisäksi jokunen kymmenen. Perinteisesti LTRC on järjestetty juuri ennen kielenopettajille tarkoitettua TESOL:n jättikonferenssia, yleensä samalla paikkakunnalla kuin TESOL. Näin halutaan saada paikalle mahdollisimman monta alan tutkijaa, jotka samalla voivat osallistua TESOL:iin. Ensimmäistä kertaa tämä side katkeaa ensi vuonna, jolloin LTRC järjestetään Euroopassa, puoliksi Cambridgessa ja puoliksi Arnhemissa, Hollannissa.

Osallistuin LTRC 92:een poster-esityksellä, joka perustui Elina Randellin (JY) kanssa tekemääni kokeiluun ns. monivalintatiivistelmän käytöstä lukemistestinä. Kuten yleensä kansainvälisissä konferensseissa, ehkä antoisinta LTRC:ssä ovat uudet kontaktit samojen ongelmien kimpussa työskenteleviin tutkijoihin ja opettajiin.

Keskeisiä teemoja

LTRC 92:n esitelmissä korostuivat seuraavat aihealueet: suullinen testaus, psykometriset menetelmät (varsinkin Raschin mallien sovellukset), testit vallankäytön välineinä, arviointiasteikot ja luetun ymmärtämisen testaus. Pääpaino tutki-

muksissa oli nyt, kuten jo jonkin aikaa testaustutkimuksessa, kokeiden ja arvioinnin validoinnissa. Halutaan siis tutkia, missä määrin kokeet todella mittaavat niitä taitoja, joita niiden oletetaan mittaavan. Arvioinnin luotettavuus ei enää viime vuosina ole ollut niin keskeinen ongelma kuin vielä 1980 alkuun asti. Esimerkki tästä on Elana Shohamyn tutkimus siitä, eroaako kielistudiossa tapahtuva puhumistesti (ns. Simulated Oral Proficiency Interview, SOPI) tavallisesta kasvokkain tapahtuvasta suullisesta haastattelusta (Oral Proficiency Interview, OPI). Näyttää siltä, että studiossa ja keskustelutilanteessa tuotettu puhe todella eroavat monessa suhteessa toisistaan, joten on siis aihetta epäillä, ettei studiotesti voi täysin korvata todelliseen interaktioon perustuvia testejä.

Toisen tyyppisestä validointitutkimuksesta oli kyse Grant Henningin (ETS) esityksessä. Hän käsitteli psykometristen (tilastolisten) menetelmien kykyä paljastaa kielitaidon tai minkä muun tahansa kognitiivisen taidon 'psykologinen' rakenne (esim. monestako eri komponentista kielitaito koostuu). Hän osoitti simuloidun datan avulla, että eräissä tapauksissa tilastolliset menetelmät voivat antaa täysin harhaanjohtavan kuvan ihmisten taitorakenteesta. Testien validointitutkimukset eivät siis voi täysin nojautua psykometriikkaan, vaan sen avulla saadut tulokset täytyy varmentaa muilla tavoin.

Samalla Henningin tulokset kuitenkin osoittavat, että sellaisia tilastollisia menetelmiä kuin Rasch-analyysi voidaan periaatteessa käyttää moniulotteista (= monesta taidosta koostuvaa) taitoa kuten kielitaitoa mittaavan testin analysointiin, toisin kuin on monesti väitetty. Rasch-analyysi edellyttää vain psykometristä yksiulotteisuutta; jos kerran tällä ei

välttämättä ole mitään tekemistä psykologisen taitorakenteen kanssa, ei menetelmän käytön ehtoja ilmeisesti mitenkään loukata.

Lisättäköön kuitenkin, että Gary Buck osoitti omassa esitelmässään Rasch-analyysin toisinaan antavan todellisuuden vastaista tietoa (esim. jokin testin osio voidaan hylätä väärin perustein), mutta hänkin totesi, että mitattavan taidon moniulotteisuus ei näyttänyt yleensä vaikuttavan liikaa testianalyysin luotettavuuteen.

Uusi testaaajien yhdistys

LTRC 92:n aikana pidettiin kokous uuden kielitaidon testaaajien kansainvälisen yhdistyksen (International Language Testing Association, ILTA) perustamisesta - yhdistyksen syntysanat lausuttiin itse asiassa jo viime vuoden LTRC:ssä. Yhdistyksen tarkoitus on kielitaidon mittaamisen kaikinpuolinen edistäminen ja testaamisen laadun ylläpito ja parantaminen eri puolilla maailmaa. Jäseniksi voivat liittyä kaikki kielitaidon mittaamista tekevät tai siitä kiinnostuneet. Yhdistyksen vuosittaista jäsenmaksua ei ole vielä määrätty, mutta se liikkunee muutamassa kymmenessä dollarissa.

Vuonna 1992 liittyvät jäsenet lasketaan perustajajäseniksi, joten asiasta kiinnostuneiden kannattaa liittyä jo tänä vuonna. Tarkempia tietoja saa ottamalla yhteyttä professori Charles Stansfieldiin (Center for Applied Linguistics, 1118 22nd Street, N.W., Washington D.C. 20037, USA). Jäseneksi pääsee lähettämällä hänelle vapaamuotoisen ilmoituksen lyhyiden henkilö- ja osoitetietojen kera.

Osa tämänvuotisen LTRC:n esitelmistä julkaistaan, mutta tähän kuluu vielä aikaa; esimerkiksi LTRC 90 pohjalta tehty julkaisu on vasta nyt painossa. Konferenssin esitelmistä tarkempaa tietoa esimerkiksi omia tutkimuksiaan varten haluavat voivat ottaa yhteyttä tämän kirjoittajaan. Seuraavaan olen poiminut muutamia esitelmän, jotka saattavat kiinnostaa laajempaakin lukijakuntaa:

Alderson, C. & D. Wall. Does Washback Exist?

Brown, J., E. Detmer & T. Hudson. Developing and Validating Tests of Cross-Cultural Pragmatics.

Buck, G. The Analysis of Multidimensional Data Sets.

Clapham, C. What Makes an ESP Reading Test Appropriate for its Candidates?

Gordon, C. The Effects of Affective Variables and Testing Methods on Test Performance in EFL.

Henning, G. Dimensionality and Construct Validity of Language Tests.

McNamara, T., A. Brown, C. Elder & T. Lumley. Mapping Abilities and Skill Levels Using Rasch Techniques.

Ross, S. Accommodative Questions in Oral Proficiency Interviews.

Shohamy, E. The Power of Tests: A Study on the Impact of Language Tests on Teaching and Learning.

Shohamy, E. Discourse Validation of a Direct Versus a Semi-Direct Oral Test.

Wall, D. & C. Alderson. Examining Washback: The Sri Lankan Impact Study.

Young, R. & M. Milanovic. Discourse Variation in Oral Proficiency Interviews.

VIESTINTÄÄ KULTTUURIEN KESKEN

17th L.A.U.D. Symposium on Intercultural Communication
Duisburg, Saksa 23.-27.3.1992

Anna Mauranen - Hannele Dufva
Korkeakoulujen kielikeskus

Duisburgissa järjestettiin maaliskuussa paikallisen englannin kielen laitoksen organisoima symposiumi kulttuurienvälisestä viestinnästä. Symposiumin alullepanija ja keskeisin taustahahmo on professori Rene Dirven, joka on ollut kaikkien tähänastisten LAUD-symposiumien sielu. Kokous oli tieteidenvälinen ja osaksi juuri siksi varsin antoisa: luennoitsijoiksi oli saatu kielitieteen, antropologian, kielenopetuksen ja kaupallisen kielikoulutuksen asiantuntijoita. Teemat vaihtelivat kielen ja kulttuurin teoreettisesta pohdiskelusta kaupallisten neuvottelujen sujuvuuden lisäämiseen.

Hetki aikaa kulttuurille, kognitiolle ja kielipille

Plenaariesitelmöijänä aloitti Ronald Langacker (University of California, San Diego). Hän esitteli kognitiivisen kielopin teoriaa mm. vertailemalla universaaleja ja kulttuurikohtaisia prosesseja. Hänen mukaansa ihmisellä on tietty synnynnäinen valmius käsitteellistää ympäristöään lähinnä visuospatiaalisen hahmotuksen avulla.

Käsitteenmuodostukseen vaikuttavat kuitenkin myös huomattavasti yksittäiset kielet ja kulttuurit. Siten esimerkiksi kaikilla ihmisillä on jonkinlainen yhteinen peruskokemus siitä, mikä AIKA on. Tätä kokemusta työtetään käsitteiksi ja kieleksi spatiaalisten metaforien avulla, jotka ovat Langackerin mukaan luultavimmin universaaleja. Esimerkiksi AIKAA kuvataan universaalisti paikasta toiseen tapahtuvana liikkeenä: 'kesä on tulossa'. Eri kielet ja kulttuurit kehittävät kui-

tenkin edelleen tätä spatiaalista perusmetaforaa, ja muodostavat omia metaforia ja idiomeja, jotka ylittävät spatiaalisen hahmotuksen rajat. Esimerkiksi englannin ja suomen kielissä AIKA nähdään kallisarvoisena hyödykkeenä: 'aika on rahaa', jota voimme 'säätää', 'kuluttaa' tai 'tuhlata'.

Horjuuko identiteetti?

Konrad Ehlich (Dortmundin yliopisto) otti voimakkaasti kantaa omakielisen identiteetin puolesta. Kahden kielen ja kulttuurin välisessä kontaktissa saattaa olla uhkana yksilön kielellisen ja eksistentiaalisen identiteetin horjumisen, oman minän menetys - niin kaksikielisillä, puolikielisillä kuin ehkä tulevilla 'yleiseurooppalaisillakin'. Vieraan kielen ja kulttuurin omaksuminen edellyttää hänen mielestään aina verta, hikeä ja kyneleitä. Prosessi vaatii yksilöltä syvällistä reflektiota ja kielen ja kulttuurin pohdiskelua, jotta oma minä ei jäisi ei-kenenkään maalle.

Useat muut esitelmöijät, varsinkin antropologit, korostivat tällaisen näkemyksen eurooppakeskisyttä. Kansallisvaltion ja sen yksikielisyyden korostus saattaa olla etnosentrinen harha, sillä useassa kulttuurissa monikielisuus ja -kulttuurisuus on pikemmin sääntö kuin poikkeus. Ihmiset siirtyvät sujuvasti kielestä toiseen arkipäivän tilanteissa ja nappaavat vieraan kielen - antropologien kertoman mukaan - korvakuulolta melkein lennosta. Siten vieraan kielen oppimisen työläisyys onkin ehkä tyyppillistä vain eurooppalaiselle, joka on kasvanut homogeenisessä kieliympäristössä.

Mekö muukalaisia?

Vierauden ja toiseuden käsitteitä pohdiskeli kognitiivisen antropologian edustaja Roger Keesing (McGill University, Kanada). Mikä on ihmisille yhteistä, mikä taas kulttuurien aikaansaamaa eroa? Olemmeko pohjimmitamme samanlaisia vai eroaako ajattelumme? Tiukka jaottelu "meihin" ja "muihin" ei ole ollut hedelmällistä.

Ei-eurooppalaisia kulttuureita ja niiden käsitejärjestelmiä on tavallisesti analysoitu länsimaisen suotimen lävitse. Siten esimerkiksi ei-eurooppalaisia aikakäsityksiä on saatettu pitää epälineaarina ja/tai myyttisinä, kun taas eurooppalainen aikakäsitys on arvioitu lineaarisiksi ja historiallisiksi. Näihin käsityksiin on sisällytetty - puolin ja toisin - myös arvoja, ja ne on nähty institutionaalituneina: so. "länsimaiselle" tai "itämaiselle" mielelle on lueteltu nippu ominaisuuksia, joiden pitäisi tyhjentävästi kuvata niitä. "Huonoa nykypäivän sosiologiaa", arvioi Keesing ja väitti, että yhteinen inhimillinen kokemuspohja on väkevä: se mitä olemme pitäneet vain länsimaisena, saattaa hyvinkin olla yleisinheimillistä.

Kulttuuri - sääntöjärjestelmä vai vuorovaikutusta?

Toinen antropologian edustaja, Michael Agar (University of Maryland), kertoi hauskaasti amerikkalaisen, espanjalaisen ja hispanokulttuurin kohtaamisesta meksikolaisessa arkipäivässä. Ihmisten välisessä viestinnässä pelaavat aina sekä yhteinen universaalinen komponentti että erilaiset kielelliset ja kulttuuriset erot: toiset asiat toimivat, toiset taas eivät. Agar käsittelee myös kulttuurin käsitettä ja sen määrittelemisen ja kuvaamisen vaikeutta sekä korosti vuorovaikutuksellisuutta kulttuurin mallintamisessa. Vanhat antropologian kuvausmallit, joissa kulttuuri nähdään periaatteessa jähmeänä ja muuttumattomana järjestelmänä, on asetettava kyseenalaisiksi. Kulttuuri on jotain jota

tapahtuu ihmisten välillä - jotain joka sopii ihmisten väliseen tilaan.

Muissa plenaariesitelmissä käsiteltiin vaihtelevasti erilaisia kulttuurienvälisen viestinnän kysymyksiä, esimerkiksi kansallisuusstereotyyppioita EY-maissa, Etelä-Afrikan kielisosiologian tilannetta tai käsitteiden siirtymistä kielestä toiseen kielikontaktin välityksellä. Eurooppakeskisydestä oli pyritty tietoisesti pois mm. järjestämällä symposiumiin Afrikka-päivä, jonka aikana käsiteltiin Afrikan kielten ja kulttuurien tilannetta. Päivän plenaariesitelmöijä oli professori Ayo Bamgbose Nigeriasta.

Osseista ja wesseistä metaforiin

Symposiumin sektioissa pidettiin aiheitaan hyvinkin vaihtelevia esitelmiä: itä- ja länsisaksalaisen ('ossien' ja 'wessien') kulttuurin kohtaamista, kääntämisen kulttuuriongelmiä, sanaston ja kulttuurinopetuksen liittymäkohtia, kielen ja ideologioiden suhdetta, pörssiromahduksen metaforia kansainvälisessä lehdistössä sekä nonverbaalisen viestinnän eroavuuksien aiheuttamia ongelmia, vain muutamia mainitaksemme.

Paljon pohdiskeltiin myös tuttuja, aina kulttuurienvälisen viestinnän yhteydessä nousevia kysymyksiä, esimerkiksi erilaisuuden sietoa, sen hyväksymistä ja ymmärtämistä. Miltä pohjalta ja missä määrin eri kulttuurien edustajien on mahdollista ymmärtää toisiaan? Mitä viestinnän ongelmat oikeastaan ovat? Aiheutuvatko konfliktit kielestä vai muista - esimerkiksi sosioekonomisista - tekijöistä?

Kulttuurintutkijan silmälasit

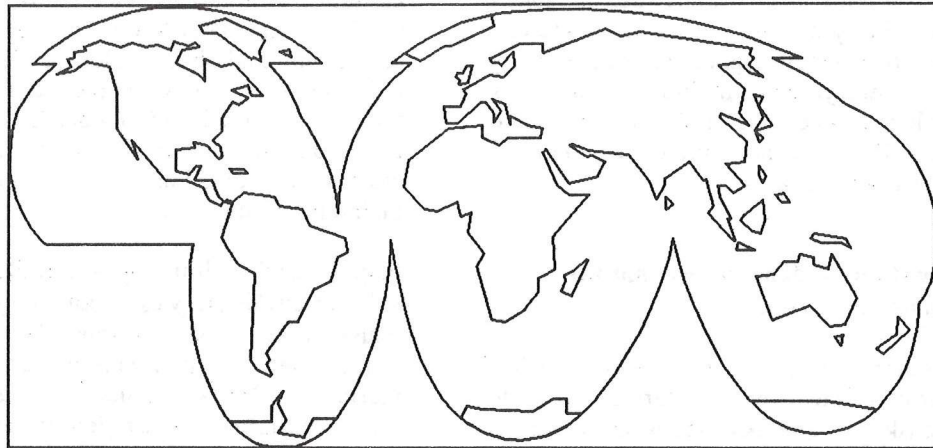
Keskustelulle oli tyyppillistä kriittisyys, ajankohtaisuus ja kanta-aottavuus. Kielen ja kulttuurintutkimuksen implisiittinen tieteensisäinen viitekehys on ollut peruseurooppalainen ja/tai angloamerikkalainen. Maailmaa ja sen menoa on

tarkasteltu paljolti länsimaisen koulutetun englanninkielisen (miespuolisenkin?) protestantin silmälasien lävitse - ja näkökulmaa on pidetty objektiivisena ja arvovapaana. Nyt tämä näkökulma nostettiin keskusteltavaksi. Onko esimerkiksi natiivin puhujan ja toimijan näkökulma kulttuurienvälisessä viestintätilanteissa ainoa oikea? Onko kulttuurinen oppimisprosessi todella sitä, että oppija omaksuisi natiivin kompetenssin? Onko tuota kaikkietävää, kieltä ja kulttuurinsa hallitsevaa natiivia itse asiassa olemassakaan?

Monikielisyyden, monikulttuurisuuden ja moniarvoisuuden kohtaaminen näyttää olevan tosimaailmassa edessä eurooppalai-

sessä kulttuurissa. Onko uusi eurooppalainen kulttuuri yleiseurooppalaista tai jopa angloamerikkalaista, vai voimistuvatko saksalainen, sloveenilainen, puolalainen tai suomalainen näkökulma? Omien kulttuuristen piirteiden arvostus näyttää olevan nousussa, mutta sen ei soisi johtavan ylitiönationalismiin tai toisen näkökulman väheksyntään.

Päällimmäiseksi symposiumista jäi mieleen todellisen ajatustenvaihdon tuntu. Vilkkaassa keskustelussa tarkasteltiin kulttuuria syvällisenä kielen ja mielen ilmiönä, ei pelkkänä pintatietona tai ulkoisina käyttäytymiskaavioina.

LUKEMINEN VIERAALLA KIELELLÄ - TEORIAA JA KÄYTÄNTÖÄ

Helena Valtanen
Korkeakoulujen kielikeskus

Suomen kaltaisella pienellä kielialueella on vieraan kielen lukemisen taito tärkeä osa korkeakouluopiskelijan kielitaitoa. Useimmilla aloilla opiskelijat joutuvat ennemmin tai myöhemmin sen tosiasian eteen, että tarvittava kirjallisuus on vieraskielistä. Vieraskielisen tekstin ymmärtämisen opetus onkin perinteisesti ollut tärkeä osa kieliopintoja. Tarkastelen seuraavassa joitakin keskeisiä asioita, joita on tullut esille viimeaikaisessa vieraan kielen lukemista koskevassa tutkimuksessa. Yksityiskohtaisempi esitys samasta aiheesta ilmestyy Finlancen seuraavassa numerossa (Vol. X/1991).

Lukeminen on interaktiivista

Nykyisin vallitsevat käsitykset korostavat lukemisen interaktiivista luonnetta, kahdessakin merkityksessä. Ensinnäkin puhutaan tekstin ja lukijan välisestä vuorovaikutuksesta, jonka tuloksena tekstin merkitys syntyy. Lukeminen ei siis ole passiivista informaation purkamista vaan aktiivista merkityksen luomista, lukijan kommunikointia tekstin kanssa. Lukija käyttää hyväkseen sekä aikaisempia tietojaan että tekstin antamaa informaatiota luodessaan tekstin merkitystä. Lukijoilla voi olla myös erilaisia tavoitteita, joten tekstin "merkitys" vaihtelee lukijasta toiseen ja myös eri lukukerroilla. Erot saattavat johtua myös siitä, että tottuneen lukijan vuorovaikutus tekstin kanssa on tehokkaampaa kuin vähemmän lukemista harastaneen. Merkitys ei kuitenkaan voi muodostua millaiseksi tahansa, koska kirjoittaja ohjaa tekstin kautta lukijan lukuprosessia.

Toisessa merkityksessään interaktio liittyy lukemisen prosesseihin, ja sillä tarkoitetaan bottom-up prosessien (tunnistus,

sanojen ja rakenteiden prosessointi) ja top-down prosessien (lukijan tiedot, odotukset ja intentiot) välistä vuorovaikutusta. Ns. interaktiivisen lukemisen mallit yhdistävät taustatietojen, odotusten ja kontekstin hyväksikäytön sekä kontekstista riippumattomien asioiden prosessoinnin (Eskey & Grabe 1988). Äidinkiellellä luettaessa bottom-up -prosessit toimivat automaattisesti. Koska ihmisen kyky prosessoida tietoa on rajallinen, automaattisuus vapauttaa resursseja sellaisiin korkeamman tason prosesseihin kuten päättelyyn tai taustatietojen hyödyntämiseen. Vieraalla kielellä luettaessa taas esimerkiksi outojen sanojen ja rakenteiden käsittely voi vaatia niin paljon kapasiteettia, että tekstin sisällön ymmärtäminen kärsii. Koska prosessit kuitenkin toimivat vuorovaikutuksessa, jokin vahva top-down komponentti, esimerkiksi hyvät taustatiedot, voi kompensoida heikkoa kielitaitoa (Swaffar 1988).

Sanasto ja syntaksi

Interaktiiviset lukemisen mallit ovat uudelleen herättäneet kiinnostuksen lukemisen "perusprosesseihin", jotka vieraan kielen lukemisen tutkimuksessa ovat usein jääneet vähemmälle huomiolle. Yksi perusprosesseista, joka vasta viime aikoina on todettu tärkeäksi myös vieraan kielen lukemisessa, on sanojen automaattinen tunnistaminen (Grabe 1991). Sanaston hallintaa pidetäänkin keskeisenä tekijänä lukemisessa ja yhtenä ymmärtämisvaikeuksien suurimpana syynä. Arviot autenttisten tekstien lukemiseen tarvittavan "passiivisen" sanaston laajuudesta vaihtelevat: yleisesti esitetty arvio on 2000 - 7000 sanaa, mutta Grabe (ibid) arvelee sujuvan akateemisen lukemisen edellyttävän lähes äidinkielen

sanavaraston laajuista tunnistussanastoa (n. 40 000 sanaa). Lukemiseen tarvittavaa sanastoa ei kuitenkaan voi määrittellä pelkästään sanojen yleisyyden perusteella, koska esimerkiksi tieteellisten tekstien lukemisessa tarvitaan vähäfrekventtistä erikoissanastoa. Toisaalta taas alaa tuntevalle "fakkisanasto" voi olla helpompaa ymmärtää kuin ns. yleistieteellinen sanasto, joka kuitenkin ilmaisee pääosan tekstin merkityksestä (Cohen et al. 1988). Koska vieraskielisissä teksteissä on aina lukijalle vieraita sanoja, on tärkeää oppia erottamaan arvattavat niistä, jotka on pakko tarkistaa sanakirjasta.

Myös syntaksin hallinnalla on tärkeä asema lukemisessa, koska kielioppi muodostaa sen rungon, joka yhdistää yksittäiset sanat merkityksiksi. Puutteellinen rakenteiden hallinta saattaa muodostua pullonkaulaksi lukemisessa, koska kieliopin kanssa taistelemisen vie resursseja ymmärtämiseltä. Esimerkiksi Cohen et al. (ibid) havaitsivat, että tieteellisissä teksteissä yleiset usean substantiivin sanaryhmät lauseen subjektina tai objektina aiheuttivat ymmärtämisvaikeuksia ei-syntyperäisille lukijoille. Sanaston ja syntaksin välimaille sijoittuvat lisäksi lauseita yhdistävät konnektorit sekä muut tekstin koheesioon ja koherenssiin vaikuttavat tekijät, joita Swaffar et al. (1991) nimitävät tekstin makrosyntaksiksi. Esimerkiksi konnektoreiden merkityksiä ei juuri voi arvata kontekstista, vaan ne on tiedettävä täsmällisesti. Pronominien merkitys taas on tavallisesti selvä aloittelevallekin lukijalle, mutta niiden viittaussuhteet eivät välttämättä ole.

Skeemat

Aikuisella lukijalla on runsaasti sekä kokemuseräistä että opittua tietoa, jota hän voi käyttää hyväkseen lukiessaan. Kognitiivisen näkemyksen mukaan tämä tieto on järjestäytynyt muistissa organisoiduiksi tietorakenteiksi eli skeemoiksi, jotka lisäksi sisältävät "ohjeet" siitä, miten kyseistä tietoa voi käyttää. Asia-

tiedon lisäksi lukijalla on kokemusta tietäntyyppisille teksteille, esimerkiksi lehdiartikkeleille, tunnusomaisista piirteistä. Carrell (1987) kutsuu näitä lukijan omia tietoja sisältöskeemoiksi ja formaaleiksi skeemoiksi. Skeemojen hyödyntäminen helpottaa hänen mukaansa merkittävästi vieraskielisen tekstin ymmärtämistä. Sisältöskeemojen virittymistä auttavat esimerkiksi erilaiset aiheeseen suuntaavat prereading -tehtävät, ja formaalien skeemojen virittymistä taas tekstin diskurssirakenteen tarkastelu ja tekstin jäsentäminen rakenteisiin.

Taustatietoihin luottaminen voi myös tuottaa ongelmia. Lukijan virheelliset tai puutteelliset tiedot tai liian vahvat ennakkokäsitykset saattavat aiheuttaa väärinymmärtämistä, jos hän ei tukeudu tarpeeksi tekstin sisältämään informaatioon. Esimerkiksi oman kulttuurin mukaisten skeemojen on todettu vaikuttavan vahvasti muista kulttuureista peräisin olevien tekstien ymmärtämiseen (Barnett 1989). Lukemista edeltävillä aiheeseen tutustuttavilla tehtävillä voidaan vähentää väärinymmärtämisen mahdollisuutta.

Vaikka top-down lähestymistapaa on arvosteltu siitä, että se on jättänyt perusprosessit liian vähälle huomiolle, se on kuitenkin vaikuttanut merkittävästi vieraan kielen lukemisen opetukseen. Kukaan ei nykyisin kiistä lukijan taustatietojen aktivoimista tai tekstin diskurssirakenteen opettamisen hyödyllisyyttä. Interaktiivisen mallin kannattajat vain huomauttavat, että lukemisen sujuvuuden kannalta automaattiset prosessointitaidot ovat usein tehokkaampia kuin kontekstin tai ennakkoinnin hyväksikäyttö. Laajojen tekstikonaisuuksien lukemisen harjoittelu kehittää parhaiten näiden taitojen automaattistumista (Grabe 1991).

Kielitaito vai lukutaito?

Korkeakouluun tulleessaan opiskelijalla on oletettavasti taito lukea äidinkieltään täydellisesti, mutta hän saattaa olla

tottumaton lukemaan laajoja tekstikonaisuuksia. Hyväkään äidinkielen lukemistaito ei näytä siirtyvän suoraan vieraalla kielellä lukemiseen, vaan esteenä saattaa olla joko heikko kielitaito tai väärät lukemistottumukset, esimerkiksi sanaalta lukeminen. Kielitaidon ja lukutaidon suhdetta onkin pohdittu paljon (Alderson 1984; Laufer & Sim 1985), ja vaikuttaa siltä, että molempia taitoja tarvitaan. Tehokkaan lukemisen taitojen siirtyminen äidinkielestä vieraaseen kieleen näyttää edellyttävän tietyn kielitaidon tason saavuttamista. "Kynnystasoa" ei kuitenkaan voida helposti määrittellä, sillä se riippuu lukemisen tavoitteista, lukemistehtävän luonteesta ja lukijan taustatiedoista (Devine 1988). Päätäväinen 13-vuotias mikrotietokoneiden harrastaja pystyy lukemaan vieraskielisiä manuaaleja, jotka ovat käsittämättömiä kieltä pääaineenaan opiskelevalle humanistille.

Äidinkielen lukemiselle on ominaista joustavuus: lukija pystyy muuttamaan lukemistyyliään tavoitteen ja tekstin mukaan. Vierasta kieltä lukeva taas on usein niin sidoksissa tekstin pintarakenteeseen, että hänen resurssinsa eivät riitä tekstin merkityksen prosessointiin (Kern 1989). Jos taas äidinkielen tekstin lukemistaito on heikko, esimerkiksi jos lukijalla on vaikeuksia erottaa pääasioita sivuseikoista tai tunnistaa kirjoittajan sanomaa, se heijastuu suoraan vieraan kielen lukemiseen. Toisaalta jos vieraan kielen taito on liian heikko, hyvätkään lukustrategiat eivät pysty sitä kompensoimaan, vaan tuloksena on arvailua ja väärinymmärtämistä.

Lukustrategiat

Lukemista voidaan tarkastella myös lukustrategioiden hallinnan kannalta. Hyvillä lukijoilla on todettu olevan tehokkaat ja joustavat lukemisen strategiat. Lukustrategiat voidaan määrittellä sellaisiksi lukijan suorittamiksi operaatioiksi, joiden avulla ymmärtämisen tavoite saavutetaan (Kern 1989). Strategiat luokitellaan yleensä

kahteen luokkaan sen mukaan, sovelletaanko niitä koko tekstin ymmärtämiseen (globaalit strategiat) vai sanojen ja rakenteiden ymmärtämiseen (lokaalit strategiat). Ensimmäiseen luokkaan kuuluvat esim. ennakoiva lukeminen, tekstin rakenteen tunnistaminen, pää- ja sivuasioiden erottaminen, taulukoiden yms. hyödyntäminen, yleistiedon hyväksikäyttö, informaation liittäminen aikaisemmin esitettyyn ja luettavan tekstin kokonaismerkityksen pitäminen mielessä. Lokaalisia strategioita ovat esim. sanojen merkityksen arvaus kontekstista, sanaluokkien tunnistaminen, lauseensisäisten suhteiden tunnistaminen, parafrasoin tekeminen ja sanakirjan järkevä käyttö. (Barnett 1989; Kern 1989)

Strategioiden opettamisesta saadut kokemukset ovat olleet pääosin myönteisiä, varsinkin kun on kyse heikoista tai aloittelevista vieraan kielen lukijoista. Hyvien lukijoiden on arveltu siirtävän lukustrategiansa äidinkielestä vieraaseen kieleen ja siten hyötyvän opetuksesta vähemmän. Toisaalta on mahdollista, että lukeminen eri kielillä vaatii erilaisia strategioita, jotka täytyy myös erikseen oppia. Äidinkielen lukijan ei juuri tarvitse johtaa vieraan kielen merkityksiä tai arvata niitä kontekstista. Strategioiden on lisäksi todettu olevan hyvin yksilöllisiä, joten niiden mekaanisesta opettamisesta on vähän hyötyä.

Metakognitiivinen tietoisuus ja kontrolli

Lukustrategioiden opetuksen onnistuminen edellyttää niiden tekemistä tietoisiksi. Carrell (1989) on todennut, ettei strategioiden opetuksesta ole hyötyä elleivät oppilaat tiedä, miten niitä voidaan käyttää tai soveltaa. Tätä tietoisuutta omista kognitiivisista resursseista, tehtävän asettamista vaatimuksista ja käytettävissä olevista strategioista kutsutaan metakognitiiviseksi tietoisuudeksi. Toinen metakognitiivisuuden puoli, metakognitiivinen kontrolli eli ymmärtämisen monitorointi, sisältää sellaisia oppijan

operaatioita kuten suunnittelu, tarkistus, monitorointi, testaus, kertaaminen ja evaluointi. Lukija säätelee tietoisesti lukuopeuttaan, pitää mielessään lukemisen tarkoituksen, seuraa ymmärtämistään ja ryhtyy korjaustoimenpiteisiin huomattuaan ymmärtäneensä väärin. (Baker & Brown 1984)

Metakognitio valvoo sekä kielen prosessointia että sanoman ymmärtämistä eli se toimii interaktiivisesti lukuprosessin kanssa. Hyvät lukijat monitoroivat oletettavasti toimintaansa automaattisesti, mutta pystyvät ongelmien ilmaantuessa tietoisesti ottamaan käyttöön tarvittavat korjausstrategiat. Heikot lukijat, jotka myös näyttävät hyötyvän eniten lukustrategioiden opetuksesta, tarvitsevat lisäksi "tiedostamiskoulutusta" pystyäkseen itsenäisesti soveltamaan ja arvioimaan oppimisaan strategioita. Metakognitiivisia taitoja voidaan opettaa tekemällä oppijat tietoisiksi lukustrategioista, tekstien rakentumisperiaatteista, eri tehtävien vaatimista lähestymistavoista sekä taustatietojen virittämisen merkityksestä. Näiden tiedostaminen johtaa puolestaan tehokkaampaan ymmärtämisen monitorointiin (Carrell 1989).

Tekstinymmärtämisen opetus

Interaktiivinen näkemys lukemisesta painottaa lukijan ja tekstin vuorovaikutusta. Vaikka teksti on lukemisen lähtökohta, sen ymmärtäminen riippuu kuitenkin lukijan taustatietojen hallinnasta (sisältö- ja formaalit skeemat), kielitaidosta, lukutaidosta (strategioiden hallinta), kiinnostuksesta ja lukemisen tarkoituksesta (Barnett 1989). Viimeksi mainitut vaikuttavat lukijan motivaatioon eli siihen, kuinka paljon vaivaa hän on valmis uhmaamaan usein vaikeaksikin kokemaansa tehtävään.

Autenttiset tekstit motivoivat lukijaa, tarjoavat lukemiselle todellisen kontekstin, välittävät kohdekielistä kulttuuria ja diskurssikonventioita sekä valmistavat

opiskelijaa omatoimiseen lukemiseen. Autenttiset tekstit on kirjoitettu äidinkielisille lukijoille. Sekä Swaffar et al. (1991) että Barnett (1989) suosittelivat autenttisten tekstien käyttöä opetuksessa alusta alkaen. Tekstien muokkaaminen tuhoaa usein asioiden väliset viittaussuhteet, vähentää redundanssia ja saattaa muuttaa kirjoittajan sanoman. Lyhyet, luurankomaisiksi karsitut tekstit houkuttelevat lisäksi sana sanalta lukemiseen eivätkä anna mahdollisuutta lukustrategioiden käyttämiseen. Toisaalta on autenttisiä tekstejä, joissa on luonnostaan vähän redundanssia ja joiden ymmärtäminen edellyttää sana sanalta lukemista. Erilaiset tekstit siis vaativat erilaista lähestymistapaa.

Tekstien valintaan vaikuttavat siis autenttisuus, kiinnostavuus ja sisällön jonkinasteinen tuttuus. Teksti puolestaan vaikuttaa tekstinymmärtämistehtävien valintaan. Barnett (1989) jakaa tehtävät neljään ryhmään sen mukaan, missä vaiheessa niitä tehdään: ennen lukemista, lukemisen aikana, lukemisen jälkeen ja seuranta-vaiheessa. Lukemista edeltävien tehtävien tarkoituksena on lukijan tutustuttaminen tehtävään taustatietoja antamalla tai aktivoimalla, tarkastelemalla tekstin rakennetta, silmäilemällä sisältöä ja käsittelemällä sanastoa. Lukemisen aikana kehitetään lukustrategioita, ennakoitaan sisältöä, käsitellään kielellisesti ongelmallisia kohtia ja harjoitellaan sanakirjan käyttöä. Lukemisen jälkeen kontrolloidaan sisällön ymmärtämistä erilaisten tehtävien avulla, joista Barnett antaa runsaasti esimerkkejä. Tämän jälkeen irrottaudutaan tekstistä ja pohditaan esimerkiksi kirjoittajan tarkoitusta ja keskustellaan erilaisista tulkinnoista ja yksilöllisistä reaktioista tekstiin. Lisäksi Barnett suosittelee lukemisen integroimista muihin kielitaidon osa-alueisiin, ennen kaikkea kirjoittamiseen.

Opetuksen tavoitteena on tehdä opiskelijoista itsenäisiä lukijoita, jotka osaavat aktivoita olemassaolevat tietonsa ja taitonsa, ottaa huomioon lukemisen tarkoi-

tuksen, säädellä lukuopeuttaan, käyttää tarkoituksenmukaisia strategioita ja arvioida ymmärtämistään. Aikuiset hallitsevat monet näistä taidoista äidinkielellään, mutta osa täytyy opettaa erikseen. Olemassaolevien taitojen siirtyminen ei välttämättä tapahdu itseksensä, vaan edellyttää niiden tietoiseksi tekemistä. Tietty kielitaidon taso on sujuvan lukemisen edellytys, mutta kielitaidon heikkoutta on mahdollista kompensoida eri keinoin. Ekstensiivinen lukeminen kehittää taitojen automaattistumista, parantaa ymmärtämistaitoa ja lisää itseluottamusta. Kuten usein on huomautettu, lukemaan oppii parhaiten lukemalla.

Viitteet

Alderson, J. C. 1984. Reading in a foreign language: a reading problem or a language problem? In Alderson & Urquhart (eds) *Reading in A Foreign Language*. London & New York: Longman.

Baker, L. & A. L. Brown 1984. Metacognitive skills and reading. In Pearson (ed) *Handbook of Reading Research*. London & New York: Longman.

Barnett, M. A. 1989. *More than Meets the Eye. Foreign Language Reading: Theory and Practice*. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice Hall Regents.

Carrell, P. L. 1987. Content and Formal Schemata in ESL Reading. *TESOL Quarterly* 21/3:461-481.

Carrell, P. L. 1989. Metacognitive Awareness and Second Language Reading. *The Modern Language Journal* 73/ii:121-134.

Cohen, A., H. Glasman, P. R. Rosenbaum-Cohen, J. Ferrara & J. Fine 1988. Reading English for specialized purposes: discourse analysis and the use of student informants. In Carrell et al. (eds) *Interactive Approaches to Reading*. Cambridge: Cambridge University Press.

Devine, J. 1988. The relationship between general language competence and second language proficiency: Implications for teaching. In Carrell et al. (eds) *Interactive Approaches to Reading*. Cambridge: Cambridge University Press.

Eskey, D. & W. Grabe 1988. Interactive models for second language reading: Perspectives on instruction. In Carrell et al. (eds) *Interactive Approaches to Reading*. Cambridge: Cambridge University Press.

Grabe, W. 1991. Current Developments in Second Language Reading Research. *TESOL Quarterly* 25/3:375-406.

Kern, R. G. 1989. Second Language Reading Strategy Instruction: Its Effects on Comprehension and Word Inference Ability. *The Modern Language Journal* 73/ii:135-149.

Laufer, B. & D. D. Sim 1985. Measuring and Explaining the Reading Threshold Needed for English for Academic Purposes Texts. *Foreign Language Annals* 18/5:405-411.

Swaffar, J. K. 1988. Readers, Texts, and Second Languages: The Interactive Processes. *The Modern Language Journal* 72/ii:123-149.

Swaffar, J. K., K. M. Arens & H. Byrnes 1991. *Reading for Meaning. An Integrated Approach to Language Learning*. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice Hall.

TIETEELLISTÄ KIRJOITAMISTA ÄIDINKIELELLÄ¹

Minna-Riitta Luukka
Korkeakoulujen kielikeskus

Yhtenä akateemisen sivistyneistön tunnusmerkeistä pidetään kykyä panna paperille oman erikoisalansa tietoja. Tiede-yhteisö ilman julkaisuja on jo käsitteellinen mahdottomuus. Korkeakouluilta vaaditaan nykyisin entistä enemmän tuotoksia: tilaustyöt edellyttävät nopeaa raportointia, ja aikaisempaa kiinteämpi liittyminen muuhun yhteiskuntaan tuo mukanaan tarpeen kirjoittaa tieteestä ja tutkimustuloksista monille, ei pelkästään toisille tieteenharjoittajille. Yhä edelleen perinteisiin yliopistotutkintoihin kuuluvat kirjalliset näytöt graduista väitöskirjoihin. Akateemisten kirjoitustaidot on kuitenkin viime aikoina kyseenalaistettu. Professorien mielestä opiskelijat suoltavat heikkoa tekstiä; opiskelijat vastaavasti moitiskelvat samaisten professorien oppikirjoja heikosta ymmärrettävyydestä. Gradujen valmistumista hidastaa varmasti osaltaan myös se, että kirjoittaminen opiskelijoille vaikeaa ja työlästä. Myös ulkomaisista yliopistoista on kantautunut huhuja, että suomalaiset opiskelijat selviytyvät opinnoistaan muuten hyvin, mutta esseiden kirjoittaminen tuottaa heille lähes yltse-pääsemättömiä ongelmia.

Pilkuista laajempiin kokonaisuuksiin

Jonkinlaista ohjantaa äidinkielen käyttöongelmiin on korkeakouluissa aina ollut. "Pilkkurssien" nimellä kulkivat opiskelijoiden keskuudessa kurssit, joilla keskityttiin ensisijaisesti oikeakielisyyteen. Opetettavana oli asioita, joista oli selkeästi olemassa oikea ja väärä vaihtoehto. Näitä preskriptiivisiä, yleensä noin 14 tunnin mittaisia kursseja järjestettiin lähes kaikis-

sa korkeakouluissa tutkinnonuudistukseen asti. Opetuksesta huolehti suomen kielen laitoksen lehtori.

Koulujen äidinkielen opetuksen laadullinen muutos oikeakielisyydestä laajemmaksi viestinnän opetuksiksi heijastui myös korkeakoulujen äidinkielen opetukseen. Ensimmäisen kotimaisen kielen kursseja muutettiin varsinkin perinpohjaisesti tutkinnonuudistuksen yhteydessä. Muodollisesti korkeakouluneuvosto määritteli äidinkielen taidon tavoitteeksi selälaisen kirjallisen - ja suullisen - taidon, jota alan virkojen ja toimien kelpoisuus edellyttää ja joka on välttämätön ammatin harjoittamiseen. Tavoite oli nimenomaan tarkoitettu ymmärrettäväksi laajasti viestintätaitojen kehittämisenä eikä vain oikeakielisyyden opettamisena. (Korkeakouluneuvoston kannanotto 17.1.1974.)

Nyt kun tutkintoja taas uudistetaan, on syytä katsoa eteenpäin kirjoitusviestinnänkin alueella. Yksi uusimmista alueista, johon kirjoitusviestinnän kurssilla toivotaan keskityttävän, on tieteellisen tekstin tuottaminen. Tulostavasti korkeakoululaitos on huolissaan tutkintojen viivästyisestä. Valmistumisaikoja pidentävät osittain opintojen rahoittamisongelmat, mutta opiskelijan taloudellisten vaikeuksiensa vuoksi tekemä ansiotyö ei ole ainoa syyllinen. Laudaturtutkielma on edelleenkin se rima, jonka pudottamista pelätään. Tiedekirjoittamista genrena vierastetaan.

¹ Artikkelin perustuu KKKK:n julkaisusarjassa ilmestyneeseen Minna-Riitta Luukan ja Pirkko Muikkusen laatimaan selvitykseen kirjallisen viestinnän opetuksesta.

Kaikille tasapuolisesti?

Kielikeskussysteemin luomisen myötä yleisopintoihin kuuluvien kirjoittamiskurssien asema on vakiintunut. Kaikissa korkeakouluissa annetaan opetusta ainakin jollekin ryhmälle. Korkeakoulujen joukosta poikkeaa selkeästi Teatterikorkeakoulu, mikä onkin ymmärrettävää: perinteiset opinnolliset ja ammatilliset kirjoitustarpeet ovat vähäisiä. Muissa taidekorkeakouluissa kirjallinen oppinäyte päättää koulutuksen, joten ohjannan tarpeet ovat samat kuin tiedekorkeakouluisakin.

Suurimmat erot löytyvätkin koulutusohjelmien väliltä. Jos opetusta yleensä tarjotaan, se on pakollista. Teknillisissä korkeakouluissa Helsingissä ja Tampereella tietotekniikan koulutusohjelmassa opetus on vapaaehtoista, samoin lähes koko teknistieteellisen koulutusalan koulutusohjelmissa kaikissa maamme teknillisissä korkeakouluissa.

Opetus puuttuu kuitenkin kokonaan useista koulutusohjelmista. Lisäksi tilanne vaihtelee korkeakouluttain. Kirjoittamisen opetusta eivät näy tarvitsevan matematiikan, fysiikan, kemian, biokemian, maantieteen ja geologian opiskelijat joissain yliopistoissa. Maatalous-metsätieteellisellä koulutusosalalla kirjoitusviestinnän kurssit ei ole maatalouden, metsä- ja puutalouden kaupan ja elintarvikealan koulutusohjelmissa. Lääke- ja hammaslääketieteen lisensiaatin koulutuksessa vain Turussa on äidinkielen opetusta. Viimeksi mainittu havainto herättää ihmetystä sikäli, että lääkäreiden ammattikielen vieraus ja vaikeaselkoisuus potilaan kannalta on yleisesti hyväksytty tosio. Myös teknistieteellisellä koulusalalla on runsaasti koulutusohjelmia, joissa opetusta ei ole tai se on vapaaehtoista, kuten edellä jo mainittiin. Tällaisia ovat esim. kone-, sähkö-, rakennus- ja prosessitekniikan sekä arkkitehtuurin koulutusohjelmat.

Jakauma tukee jossain määrin perinteisten stereotyyppien luomia odotuksia.

Alueilla, jossa kommunikaatio on ihmiskeskeistä, kirjoitustaitojen merkitys myönnetään. Koneiden ja numeroiden kanssa askartelevat tulevat toimeen vähemmälläkin. Kuinka perusteltuja nämä näkemykset ovat, olisi tutkimisen arvoinen asia. Ainakin osittain myös näissä koulutusohjelmissa pro gradu -tutkielmat ovat perinteisiä sisältäen varsin runsaastikin selostusta ja kuvausta, jonka laatimista voitaisiin harjoitella. Se, kuinka paljon näissä koulutusohjelmissa sisältyy aineopintoihin tieteellisen kirjoittamisen ohjantaa, ei välttämättä käy ilmi opintooppaistakaan.

Milloin ja mitä?

Suurin osa kirjoittamiskursseista on sijoitettu opintojen alkuvuosiin, ensimmäiseen tai toiseen opintovuoteen. Vain 13 % kursseista suoritetaan 4. opintovuoden jälkeen, juuri ennen syventäviä opintoja tai niiden aikana. Muutamat kurssit on jaettu kahteen osaan siten, että osa kursista suoritettiin opintojen alkuvaiheessa ja toinen osa loppuvaiheessa. Varsinkin tuntimääriltään pitkät ja opintoviikoiltaan laajat kirjoittamisen kurssit on sijoitettu toiseen tai ensimmäiseen opintovuoteen.

Tyypillisesti kirjoittamiskurssit ovat yhden opintoviikon laajuisia ja sisältävät sekä luentoja että harjoituksia. Suurimmalla osalla luentoja käsitellään kielenhuoltoon liittyviä asioita ja tutkielmaan laadintaa. Lähes yhtä yleisiä ovat tekstityyppien liittyvät sisällöt ja viestinnän ja kirjoittamisprosessin yleiset periaatteet.

Kielenhuollon ryhmään kuuluvista sisällöistä yleisimpiä ovat tehokkaan asiatyöpiirteet, ymmärrettävyys ja luettavuus. Kursseilla käydään myös läpi oikeinkirjoituksen, sanaston ja virkerakenteen keskeisiä ongelmakohtia. Tekstin prosessointiin liittyvistä sisällöistä yleisimmin mainittuja ovat kirjoittamisen prosessiluonteen (prosessikirjoittamisen) perusideoiden esittely ja tekstin osien esittely. Tutkielman kirjoittamisen muotoseikkojen opettamisesta

vallitsee selvä yksimielisyys: luennoilla käydään läpi tutkielman rakennetta, viitustekniikkaa, lähdeluettelon laatimista, sisällysluettelon ja kuvioiden ja taulukoiden laatimistapoja. Tekstityyppien käsittelyssä esitellään eri tyyppien ja tyylien ominaispiirteitä. Tarkemmin esitellään erilaisia tieteellisiä tekstejä, referaattia, raporttia ja tiivistelmää.

Harjoitukset noudattelevat sisällöiltään luentoja. Harjoitustenkin sisällöistä yleisimpiä ovat kielenhuoltoon liittyvät asiat, yli 80 %:lla harjoituksista käsitellään niitä. Tekstityyppien suosio harjoituksissa on suurempi kuin luennoilla, tutkielman laadinnan ja muiden sisältöjen harjoittelun yleisyys selvästi pienempi kuin luennoilla. Kaiken kaikkiaan kirjallisen viestinnän prototyyppiharjoitukset sisältävät harjoituksia tutkielman laadinnan teknisistä seikoista, tekstin kirjoittamisharjoituksia (prosessikirjoittamisen tapaan), referaatin laatimista ja tekstien kieliasun muokkausta.

Eriytettyä opetusta

Eri opintoalojen kurssit eroavat sisällöiltään melko paljon. Kauppatieteellisen alan kurssit poikkeavat painotukseltaan muista kursseista jonkin verran, esimerkiksi tekstityyppien käsittely on selvästi yleisempää. Selvimmin tutkielman kirjoittamiseen keskittyneitä luennot ovat taideaineiden ja liikunnan ja lääketieteen aloilla. Vähimmälle huomiolle tutkielmaa jää kauppatieteen alalla.

Kielenhuollon asema on vakiintunein oikeustieteellisellä, yhteiskuntatieteellisellä ja psykologian koulutusosalalla ja kasvatustieteen koulutusosalalla. Kaikilla näiden alojen luennoilla käsitellään oikeakielisyyteen liittyviä seikkoja. Kielenhuollon opetus on harvinaisinta taideaineissa ja liikunnassa ja humanistisella ja teologisella alalla, noin 60 % luennoista käsittelee asiaa. Kirjoittamisen ja tekstien prosessiluonnetta esitellään useimmin kasvatustieteellisen alan kursseilla ja kauppa-

tieteellisen ja taideaineiden ja liikunnan alan kursseilla.

Kirjallisen viestinnän kurssi on monilla opintoaloilla ainut kirjoittamisen peruskurssi, ja yleensä se on melko lyhyt. Opetettavan aineksen valinta on varmasti monelle opettajalle ongelma. Kyselyyn vastanneista opettajista voidaan löytää kaksi perustyyppiä. Osa opettajista pyrkii käymään mahdollisimman monipuolisesti, mutta lyhyesti kirjoittamiseen ja viestintään liittyviä asioita läpi kursseillaan. Osa taas keskittyy vain muutamaasi sisältöihin ja käy niitä läpi perusteellisemmin. Ensimmäistä tyyppiä edustavia opettajia löytyi eniten humanistiselta ja kasvatustieteelliseltä alalta; toista tyyppiä taas oikeustieteelliseltä, yhteiskuntatieteelliseltä ja psykologian koulutusosalta.

Opetuksen kehittämislinjau

Suurin osa kyselymme vastanneiden opettajien opetuksen kehittämissuunnitelmista liittyi opetuksen sisältöjen uudistamiseen. Opettajat haluavat tulevaisuudessa eriyttää kurssejaan nykyistä enemmän ja ottaa sisältöjen valintaan opiskelijat enemmän mukaan. Myös tiiviimpää yhteistyötä ainelaitosten ja vieraiden kielten opettajien kanssa suunniteltiin.

Kurssien sisältöpainotusta halutaan muuttaa vielä enemmän käytännön harjoitusten suuntaan: kirjoittamista, ohjaustunteja ja henkilökohtaista palautetta halutaan lisätä ja prosessikirjoittamisen ideaa halutaan soveltaa enemmän. Yleistä viestintä- ja kielitietoa halutaan karsia kursseilta, laajan yleiskatsauksen sijasta kursseja halutaan kehittää syvemmälle meneviksi ja enemmän soveltaviksi. Uutta viestintä- ja teknologiaakaan ei voi unohtaa. Myös kirjoittamisen opetuksen on seurattava aikaansa.

Osa opettajista haluaa kehittää kurssiaan nimenomaan tieteellisen kirjoittamisen kurssina ja tällä tavalla keskittyä yhteen tavoitteeseen. Kurssien nimikkeitäkin

ollaan muuttamassa "Tieteellisen kirjoittamisen kurssiksi". Nimen ja sisällön muuttaminen sai myös vastakkaisia kommentteja: alan supistamista pidetään toisaalta vahingollisena.

Opetuksen kehittämissuunnitelmiin kuuluu myös kurssien uudelleensijoittelu. Opetus olisi tehokkaampaa ja motivoivampaa, mikäli se siirrettäisiin opintojen myöhempään vaiheeseen, lähemmäs gradun kirjoittamista. Muutamat vastaajat pitivät hyvänä kurssien jakamista opintojen eri vaiheisiin. Vapaaehtoisia kursseja ja jatkokursseja olisi pystyttävä tarjoamaan niitä haluaville. Nimenomaan luovan kirjoittamisen kurssia on suunniteltu muutamissa korkeakouluissa. Kirjoittamisen kurssin muuttamista kaikille pakolliseksi pidetään myös tarpeellisenä. Tasokokeet olisi poistettava.

Nimenomaan korkeakouluopetukseen soveltuvaa kirjoittamisen oppimateriaalia on toistaiseksi vähän. Opettajat ovat itse laatineet materiaalinsa ja suunnittelevat kehittävänsä opetustaan edelleenkin uuden materiaalin laadinnan avulla. Erityisesti tietokoneavusteista materiaalia kaitvattaisiin.

Haasteet laman kourissa

Kirjoittamisen opetuksen luonne ja asema osana korkeakouluopintoja on muuttamassa. Viestintätaitojen merkitys on viime aikoina selvemmin esille, tosin usein taitojen puutteellisuus tulee esiin vasta työelämässä. Toisaalta tieteellisen kirjoittamisen tarve on tunnustettu, yliopistot kilpailevat julkaisuista ja haluavat opiskelijoihinsa valmistuvan nopeaan tahtiin. Monien opiskelijoiden valmistumisen viivästyminen vaikuttaa gradun tekemisen vaikeus. Kirjoittaminen ei ole helppoa työtä, mutta siinä taidossa voi kehittyä hyvän ohjauksen avulla. Kirjoittamisen opettajien osuutta opiskelijoiden valmistumisen edistäjänä ei ehkä ole kuitenkaan täysin vielä oivallettu.

Uusien tarpeiden heräämisen luomaa kirjoittamisen opetuksen innostusta on kuitenkin laimentanut taloudellinen tilanne. Rahaa uusien virkojen ja toimien perustamiseen on ollut entistä vaikeampi saada. Ei ole tavatonta, että yleisopinnoista säästetään ensimmäisenä. Se, että korkeakoulut saavat entistä enemmän päättää omista asioistaan, luo myös uusia haasteita kirjoittamisen opetukselle. Kirjoittamisen merkitystä on korostettava, omaa alaa markkinoitava ja kehitettävä entistä innokkaammin.

Lama näyttää purevan eri tavalla eri korkeakouluihin. Osa vastaajista ilmoitti, että kurssit tulevat laajenemaan, tuntimäärät lisääntyvät, uusia ryhmiä perustetaan, suunnitellaan jatkokursseja. Toisissa korkeakouluissa taas turvaututaan tasokoesysteemiin ja vähennetään opetusta.

Suomeksi vai englanniksi?

Osa korkeakouluväestä ei pidä suomenkielisen tieteellisen kirjoittamisen opetusta kovinkaan tärkeänä. He perustelevat mielipidettään sillä, että nykyisessä kansainvälistyvässä Suomessa ei ole tarvetakaan enää kirjoittaa suomeksi tieteellistä tekstiä. Mikäli haluaa luoda tieteellistä uraa, on kirjoitettava englanniksi. Opetusta ei siis tarvita. Sopii vain toivoa, etteivät tämänkaltaiset ajatukset leviä laajemmalle. On vaikea kuvitella tilannetta, jossa suomen kielen kulttuuriarvo supistuisi niin, ettei tieteellistä keskustelua enää käytäisi äidinkielellä. Se, että osa tieteellisistä teksteistä kirjoitettaisiinkin englanniksi, ei missään tapauksessa tee tarpeettomaksi suomea tieteen kielenä. Meillä on oma kansallinen tiedefoorumi ja ennen kaikkea ns. suuri yleisö, jonka kanssa tieteellinenkin keskustelu tullaan käymään suomeksi.

Englannin kielen merkityksen lisääntyminen ei ole uhka suomenkielisen kirjoittamisen opetukselle. Kirjoittamisen taito ja suuri osa periaatteistakin on riippumaton siitä kielestä, jolla lopullinen teksti

laaditaan. On kohtuutonta vaatia, että opiskelijat joutuisivat opiskelemaan kirjoittamistaitoja ainoastaan vieraalla kielellä. Muuttuva tilanne voidaan nähdä myös positiivisena: se antaa todellisen syyn yhteistyöhön vieraiden kielten opettajien kanssa.

Kirjoittamisen kurssit olisivat suunniteltava yhteistyönä ja sisällöt valittava siten, että päällekkäisyyttä tai ristiriitaisuuksia ei tule. Äidinkielen kirjoittamiskursseilla voitaisiin käydä läpi kirjoittamisen peruseräaatteita ja suomalaisia käytänteitä ja harjoitella kirjoittamistaitoja. Vieraan kielen opettaja puolestaan opettaisi oman kielialueensa konventiot. Kun perustaidot on opittu äidinkielen kurssilla, ei vieraalla kielellä kirjoittaminen enää ole yhtä ylivoimaista. Opetuksen integroiminen edellyttäisi luonnollisesti myös koko kielipintojen systemaattista suunnittelua, esimerkiksi kurssien ajoittamisessa ja ennen kaikkea yhteistyötä opettajien kesken.

Vain pintasilausta?

Kyselyssämme kävi ilmi, että ainelaitokset suhtautuvat usein negatiivisesti tai vähätelevästi kielikeskusten tarjoamaan kirjoittamisopetukseen. Yksi syy ainelaitosten henkilökunnan negatiivisiin asenteisiin saattaa olla tiedon- ja yhteistyön puute. Korkeakoulujen opettajakunta on saanut oman äidinkielen kirjoittamiskoulutuksensa usein jo kaksikymmentä vuotta sitten. He eivät mahdollisesti osaa ottaa huomioon, että tämäkin ala on kehittynyt. Negatiivisia ajatuksia saattaa herättää sellainenkin pikkuseikka, että kirjoittamisen opettaja antaa erilaisia ohjeita opinnäytetöiden muotoseikoista kuin heidän alallaan on tapana. Ei ole vaikea arvata, kumpaa pidetään oikeana ja kumpaa vääränä tapana.

Tilanteen ongelmallisuus johtuu siitä, että tieteellisen kirjoittamisen konventiot ovat varsin erilaisia eri aloilla, jopa eri korkeakouluissa ja jopa eri ohjaajilla.

Tarkkaa ja yhtenäistä tietoa käytänteistä ei ole. Jonkinlainen standardointi olisi ihanteellista, mutta tuskin mahdollista. Tästäkin ongelmasta varmasti päästään yhteistyön ja neuvottelujen avulla. Kirjoittamisen opettajasta tuntuu turhautavalta, kun ainelaitosten huoli opiskelijoittensa kirjoittamistaidoista saattaa jäädä vain viittaustekniikan käytänteiden hallintaan. Tämä on oireellista: kirjoittamistaitoa pidetään usein vain pintatason pikkuseikkojen osaamisena ja kirjoittamisen opettajan tehtävänä niiden opettamista. Mikäli asia olisi näin yksinkertainen, kurssit voitaisiin korvata kokonaan ainelaitosten laatimalla opinnäytetyön mallilla.

Muutamissa korkeakouluissa käytössä oleva tai suunnitteilla oleva tasokoesysteemi kertoo samanlaisesta pinnallisesta asenteesta kirjoittamisen opetusta kohtaan. Opetuksen supistaminen tasokokeiden avulla säästää luonnollisesti korkeakoulujen rahoja, mutta on epäoikeudenmukainen opiskelijoita kohtaan. Tasokokeen läpäiseminen ei missään tapauksessa osoita kirjoittamistaitojen hallintaa.

Mikäli tasokokeet tulevat yleistymään ja yhä suurempi joukko opiskelijoita osallistuu niihin, kokeet on laadittava nopeasti korjattaviksi. Tällöin kysymykseen tulevat lähinnä oikeakielisyyden hallintaa mittaavat tehtävät. Mikäli tasokokeet halutaan laatia sellaisiksi, että ne todella mittaavat kirjoittamistaitoja, niiden tarkistamiseen kuluu aikaa ja rahaa todennäköisesti lähes yhtä paljon kuin säästetään vähentämällä opetusryhmien määrää. Tasokoesysteemin heikkoutena on myös se, että se helposti vaikuttaa opiskelijoiden motivaatioon. Kirjoittamisopetuksen saaminen ei olekaan etuoikeus vaan rangaistus huonosta koemenestyksestä.

Motivaatiopulmia

Yksi opiskelijoitten heikon motivaation syistä on varmasti se, että kirjoittamisen opinnot tuntuvat jollain tavalla irrallisilta, välttämättömiltä pikkusuorituksilta.

Monissa korkeakouluissa onkin pyritty yhdistämään aine- ja kieliopintoja ja näin saatu opetuksesta mielekkäämpi kokonaisuus. Opiskelijat saavat opintoviikkoja sekä aine- että kieliopinnoista, tehtävät ovat aitoja kirjoittamistehtäviä, joista suoriutumista kurssi helpottaa. Tämänkaltaista yhteistyötä voidaan kuitenkin vielä kehittää joustavammaksi. Samalla todennäköisesti hälvänevät ennakkoluulot kirjoittamisen opetusta kohtaan ainelaitoksissa.

Kirjoittamiskurssin ajankohdalla on havaittu olevan selvä yhteys opiskelijoiden motivoitumiseen. Useimmissa korkeakouluissa kurssit on sijoitettu opintojen alkuvaiheeseen, jolloin opiskelijat eivät vielä ole huomanneet opetuksen tarvettaan. He ovat koko kouluajan osallistuneet äidinkielen opintoihin ja läpäisseet juuri ylioppilaskirjoitukset. Heidän on vaikea ymmärtää, että taidoissa saattaa silti olla puutteita. Tieteellinen kirjoittaminen tuntuu varsin etäiseltä ensimmäisen ja vielä toisenkin vuoden opiskelijoista. Niissä korkeakouluissa, joissa kurssin suorittamista on lykätty myöhempään ajankohtaan tai kurssi on jaettu eri opintovaiheissa käytäviin osiin, on motivaation ja oppimistulosten huomattu paranevan.

Kirjallisen viestinnän kurssien nimen muuttamisesta tieteellisen kirjoittamisen kurssiksi on käyty keskustelua monissa korkeakouluissa. Molemmilla nimikkeillä on omat kannattajansa. Tieteellisen kirjoittamisen kurssi -nimikkeellä on katsottu kavennettavan kirjoittamiskursseja. Toisaalta lyhytkursseilla on ehkä parempikin keskittyä tiettyihin sisältöihin. Sitä paitsi tieteellisen kirjoittamisen nimikkeen alle sopii mainiosti lähes kaikki tässäkin selviytyksessä esiin tulleet sisällöt, esimerkiksi kirjoittamisprosessi, tekstin koostaminen, tyyli, ymmärrettävyys, oikeakielisuus jne. tekstityyppejäkin voidaan käydä läpi, sillä tieteelliset tekstit ovat itse asiassa erityyppisten tekstien yhdistelmiä. Tieteellisessä tekstissä on narratiivisen, deskriptiivisen, ekspositorisen ja argumentatiivisen tekstin piirteitä. Kurssin sisällön supistuminen nimen myötä on näennäistä. Tieteellisen kirjoittamisen kurssi -nimikkeen etuna on myös se, että se sopii paremmin akateemiseen ympäristöön, sillä on parempi markkina-arvo korkeakouluissa. Uusi nimike voi auttaa myös opiskelijoita motivoitumaan: harvassa lukiossa opetetaan tieteellistä kirjoittamista, kirjallista viestintää taas kaikissa.

KIRJAKATSAUS ** BOOKS BRIEFLY

Sabine Ylönen und Katriina Miettinen:

DEUTSCHBEDARF AN FINNISCHEN UNIVERSITÄTEN

Ergebnisse einer im Sommer 1990 durchgeführten Umfrage
unter dem finnischen Universitätspersonal

Korkeakoulujen kielikeskuksen julkaisu -
Reports from the Language Centre for Finnish Universities N:o 44

DEUTSCHBEDARF AN FINNISCHEN UNIVERSITÄTEN. Da muß der mit deutscher (Fach/Berufs)sprache befaßte Lehrer, Lektor oder Trainer ja aufhorchen und sich an die Lektüre machen, denn hier verspricht ja der Titel, erschienen als Nr.44 in der Reihe KORKEAKOULUJEN KIELIKESKUKSEN JULKAISUA, strategisch relevante Daten für zukünftige Kurs- und /oder Materialplanung. So schreiben auch die verantwortlichen Verfasserinnen, Sabine Ylönen und Katriina Miettinen, in der Einleitung auf S.3, daß die Umfrage "für eine bedarfsgerechtere Planung und Entwicklung des fachbezogenen Deutschunterrichts" hilfreich sei. Gleichwohl reduziert sich in der Einleitung (S.3) der Deutschbedarf auf die Universitäten Helsinki und Jyväskylä. Genauer: Es geht um zwei Umfragen:

1. Umfrage A an alle Fakultäten der Universitäten Helsinki und Jyväskylä sowie an alle biowissenschaftlichen Institute in Finnland.
2. Umfrage B richtete sich an alle medizinischen Fakultäten in Finland.

Die knapp 40 Seiten Text (Analyse der Umfrage) werden durch einen ebenso umfangreichen Anhang (Fragebögen, Tabellen) ergänzt. Die Umfragen wurden in den Sommermonaten(!) 1990 durchgeführt, und man schickte jeweils drei Fragebögen an ein Institut mit der Bitte um Vervielfältigung und Weitergabe an Kollegen; das heißt das Verhältnis von Input zu Output läßt sich nicht zuverlässig beziffern, da von den versandten

459 Fragebögen möglicherweise 1000, 1500 oder nur vielleicht 600 faktische Adressaten den 186 zurückgekommenen Fragebögen gegenüberstehen. Da es noch andere Ungereimtheiten in dieser Untersuchung gibt, lohnt sich ein genauerer Blick in die Umfragen A und B.

Wie die Autorinnen selbst feststellen haben etwa 60(!) Prozent aller Fachbereiche der Universitäten Helsinki und Jyväskylä überhaupt nicht geantwortet (S.7). Die anfängliche, freudige Erwartungshaltung schlägt zunehmend in Verdruß um, insbesondere bei der Aufschlüsselung der absoluten Rückläufe in Tab.3 auf Seite 61 ff. Da sind noch die Naturwissenschaftler in Helsinki mit veritablen 21 Antworten vertreten, die Land- und forstwirtschaftliche Fakultät wie auch die pädagogische Fakultät hat dagegen anscheinend keinen Deutschbedarf, da keine Rückläufe. Aus Helsinki meldeten sich drei Theologen, die aufgrund der Antworten einen hohen Bedarf an Deutsch und gute Deutschkenntnisse vermuten lassen. Nun finden sich im Publikationsverzeichnis der Universität Helsinki für das Jahr 1990 schon 66 Autoren (ohne Doktoranden), die zumindest potentielle Adressaten des Fragebogens gewesen wären. Das heißt, diese knappen 5 Prozent, die geantwortet haben, sollen - zumindest tendenziell - den Deutschbedarf der finnischen Theologen repräsentieren. Auch wenn man unterstellt, daß der liebe Gott seine wohlwollenden Hände schützend über diesem Spiel mit Zahlen hielt, so muß

man doch redlicherweise bedenken, was geschehen wäre, wenn etwa 5 ehrenwerte Vertreter der (alten) Kirchengeschichte und der Orthodoxie auf die in Rede stehende Umfrage geantwortet hätten. Vielleicht, oder gar mit Sicherheit müßten wir die Renaissance der Fachsprache Latein, Altgriechisch oder (Alt)Russisch ausrufen. Ein noch extremeres Beispiel sind die Sportwissenschaftler in Jyväskylä, die einen 'Indianer' auf die Fahrten des Deutschbedarfs gesetzt haben. Dieser erste oder letzte, aber definitiv einzige Mohikaner hält sich tapfer in allen Auswertungstabellen mit seinen Meinungen, Erfahrungen, Vorurteilen und Aussagen zum Deutschbedarf. Peinlich auch die Situation in den Biowissenschaften, die mit bestem Vorsatz landesweit kartiert werden sollte. Insgesamt 5 Homo sapiens (aus Turku) gaben ihre Antworten zur Situation und Relevanz des Deutschen in den finnischen Biowissenschaften. Joensuu, Kuopio, Oulu und die Åbo Akademie enthielten sich der Stimme. Warum darüber hinaus die 10 Antworten der Biologen aus Jyväskylä sowie die 2 aus Helsinki keine Berücksichtigung fanden, entzieht sich meiner Kenntnis.

Ja, es ist genau diese Zufälligkeit und somit Unzuverlässigkeit (geschweige denn Gültigkeit) der Ergebnisse, die mehr als irritierend und auch auf die Umfrage B übertragbar ist.

Auch die Umfrage B, die sich an alle medizinischen Fakultäten richtete, wurde in drei Exemplaren, ebenfalls mit der Bitte um Vervielfältigung versehen, an die insgesamt 50 Institute und Kliniken verschickt. Wieviele Empfänger faktisch erreicht wurden, ist nicht zu ersehen; zurück kamen 86 beantwortete Fragebögen. Gleichwohl läßt sich für über 50 Prozent der Institute nichts sagen, da keine Antworten kamen (S.21). Für die Mediziner gibt die Tab.9 auf Seite 71 Aufschluß über die Verteilung der Rückläufe: fast 50(!) Prozent, 40 Antworten, entfallen allein auf die Psychiatrie (29) und die Anästhesiologie (11). Zugespißt

heißt das, daß diese beiden Institute den Deutschbedarf unter den finnischen Medizinern entscheidend definiert haben, denn die medizinischen Fakultäten der Universitäten Kuopio, Oulu, Tampere und Turku haben nur insgesamt 11 Fragebögen zurückgesandt. Wenn ich dann im Text (S.22) lesen muß, daß "die Mediziner aus Kuopio ... ihre Lesefähigkeit als fließend bis gut (1,8)" einschätzen und "die aus Tampere als befriedigend bis genügend (3,7)", bin ich doch etwas über den Gebrauch des bestimmten Artikels im Plural befremdet, denn der konnotiert ja 'alle'; nach dem Motto: 'Die Deutschen sind pünktlich'. Das dem nicht so ist, wissen wir alle, und bei einem Blick in Tab.9 erfahren wir auch, daß es die sechs Mediziner aus Kuopio und die fünf aus Tampere waren, die ihre Lesefähigkeit wie oben zitiert einschätzten. Dieser Duktus der Gewißheit - untermauert mit Prozentangaben und Mittelwerten - ist übrigens durchgängig im Text, oder auch so abschwächende Formulierungen wie "relativ gering" oder "relativ wenigen" (S.33), die aber gleichwohl "deutliche Tendenzen" (S.34) zeigen sollen.

Fazit:

1. Von "Anhaltspunkten für eine bedarfsgerechtere Planung und Entwicklung des fachbezogenen Deutschunterrichts" (S.3) zu sprechen, ist schierer Euphemismus.
2. Anästhesisten, Psychiater und Zahnärzte in Helsinki (bezogen auf diese Gruppen kann man von einem relevanten Rücklauf sprechen) brauchen selten oder gar nicht Deutsch. Ähnliches gilt tendenziell auch für die Naturwissenschaftler in Helsinki und Jyväskylä wie auch für die Biowissenschaftler aus Turku. Obwohl mit der Fachsystematik und ihren internationalen Gepflogenheiten nicht vertraut, sagt mir mein Alltagswissen, daß deutsche Naturwissenschaftler und Mediziner, so sie international reüssieren wollen, Englisch lernen und publizieren.

3. Man sollte in den Sommermonaten in Finnland tunlichst keine Umfrage an Universitäten starten, da die Gefahr besteht, daß ein Großteil der Schreibtische verwaist ist.

4. Die auf den Seiten 77 ff aufgelistete Fachliteratur ist für die einschlägigen Fachsprachenlehrer sicherlich von Nutzen.

P.S. Warum wird ein so lückenhafter Datenkorpus so aufwendig aufbereitet, analysiert und in diesem Rahmen publiziert? Ist das nicht Verschwendung materieller und intellektueller Ressourcen?

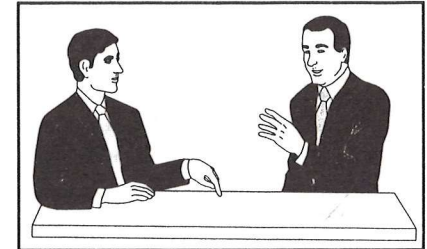
Quelle:
Kertomus Helsingin Yliopiston Toiminnasta, Korkeakoulujen Kielikeskus Julkaisu, 1990. Helsinki 1991

Gerhard Kohl

TIEDOTUKSIA ** INFORMATION

Korkeakoulujen kielikeskus tiedottaa

UUTTA RANSKAN KUUNTELUMATERIAALIA Erityisesti itseopiskelijoille

Kielikeskusmateriaalia n:o 93
Matériel pédagogique du Centre de Langues
des Universités n°93

EXERCICES DE COMPREHENSION ORALE

Interview de M. Jean-Luc Bürgünder, Rédacteur en Chef de la Revue Ecologie-Infos

Haastattelu käsittelee lehdistöä ja ympäristönsuojelua. Sopii kaikkien alojen opiskelijoille. Äänitteen kesto on 38'45".

Interview de M. Jean-Marc Croce, responsable du développement à la Caisse d'Epargne de Montargis

Interview de M. Jean-François Dépée, Directeur-adjoint de la Caisse d'Epargne de Montargis

Kaksi pankkialaa käsittelevää haastattelua. Äänitteiden kestot ovat 22'50" (Croce) ja 26' (Dépée).

Interview de Mme Goffin, secrétaire comptable

Interview de Mme Charles, responsable des Nouvelles Galeries de Montargis

Kaksi vähittäiskaupan alaa käsittelevää haastattelua. Sopii myös aloittelijoille. Äänitteiden kestot ovat 19'20" (Goffin) ja 35' (Charles).

Interview de M. Hurlé, Président de l'association des commerçants

Interview de M. Sicilia, Directeur de l'antenne de Montargis de la Chambre de Commerce et d'Industrie

Kaksi kaupan alan järjestöjen edustajien haastattelua. Sopii opinnoissa pitemmälle edenneille. Äänitteiden kestot ovat 25'20" (Hurlé) ja 23'30" (Sicilia).

Interview de M. Nublat, Maire de Montargis

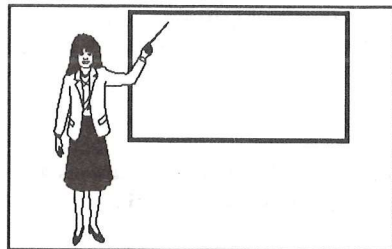
Interview de M. Grandcoin, Secrétaire général du district de Montargis

Kaksi paikallishallintoa käsittelevää haastattelua. Äänitteiden kestot ovat 23'20" (Nublat) ja 21'30" (Grandcoin).

Kaikki viisi materiaalipakettia sisältävät äänitteiden lisäksi lyhyet esittelyt, sanastot, harjoitukset mallivastauksineen sekä haastattelujen transkriptiot. Materiaalipakettiin sisältyy myös selvät ohjeet itseopiskelijoita varten. Ensimmäisen materiaalipaketin (Bürgünder) hinta on 90 mk. Muiden materiaalien hinnat ovat 150 mk/paketti.

UUSIA VENÄJÄN OPPIMATERIAALEJA

**Sirkka Laihiala-Lankainen
Maarit Heikinheimo-Schröder
Margarita Pietarinen**

VENÄJÄÄ YHTEISKUNTATIETEILIJÖILLE LUETUN YMMÄRTÄMISEN KURSSI - OPPIKIRJA 2

uusittu painos

Kielikeskusmateriaalia n:o 12

**О.Р. Караченцева
Т.И. Фроянова**

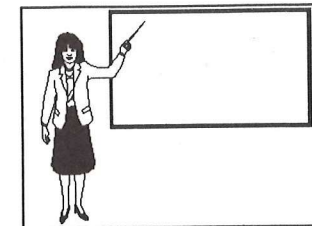
MARKKINOINTI JA JOHTAMINEN

МАРКЕТИНГ И МЕНЕДЖМЕНТ

Учебное пособие по обучению чтению экономических текстов

Kielikeskusmateriaalia N:o 94

UUTTA OPPIMATERIAALIA

**Kielikeskusmateriaalia
Language Centre Materials
Nro 92**

Merja Jattu-Wahlström & Hilikka Kallio

NEUVOTTELUTAITO

**130 sivua
Hinta: 40 mk**

Neuvottelutaito-kirja on tarkoitettu korkeakouluopiskelijoille neuvottelutaidon perusoppikirjaksi. Se luo yleiskuvan neuvotteluprosessista ja siihen liittyvistä osatekijöistä painottamatta mitään tiettyä neuvottelun lajia tai menetelmää erityisesti. Eräänä kantavana ajatuksena tekijöillä on ollut käsitys siitä, että neuvottelu on ennen muuta ihmisten välinen vuorovaikutustilanne. Kirja esittelee neuvottelun käsitteenä, yhteistyömuotona ja prosessina, opastaa valmistautumisessa ja toiminnassa neuvottelutilanteessa, käy läpi neuvottelun papereita ja apuvälineitä ja luonnehtii erityyppisiä neuvotteluja. Kirja antaa yhdessä aikaisemmin ilmestyneen "Korkeakouluopiskelijan kokoustaito" -kirjan kanssa hyvän kokonaiskuvan työelämässäkin käytetyistä yhteistoiminnan muodoista.

Tilaukset:

Korkeakoulujen kielikeskus
Jyväskylän yliopisto
PL 35
40531 JYVÄSKYLÄ

puh. 941 - 603 520
fax: 941 - 603 521

Kielikeskusmateriaalia n:o 83
Materialien des Zentralen Spracheninstituts Nr. 83

UNTERNEHMENSPRÄSENTATIONEN

ÜBUNGSBUCH

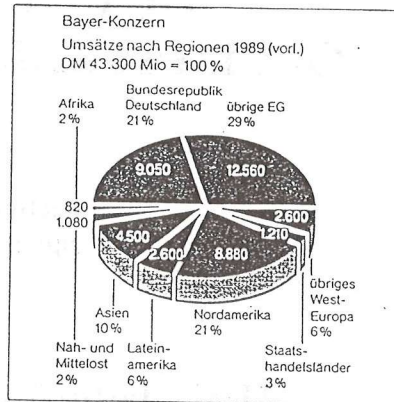
Ein videogestütztes Unterrichtsprogramm für den mündlichen Fachsprachenunterricht im Bereich "Wirtschaft"

Ewald Reuter
Rolf Rodenbeck

in Zusammenarbeit mit
Karsten Kurowski
Videofil/AV-Communication Hamburg

Korkeakoulujen kielikeskus
Jyväskylän yliopisto
Zentrales Spracheninstitut der finnischen Hochschulen
Universität Jyväskylä

Übungsbuch, 56 S. 30,- mk
Lehrerhandbuch, 41 S. 40,- mk
Videokassette, 56 min 210,- mk

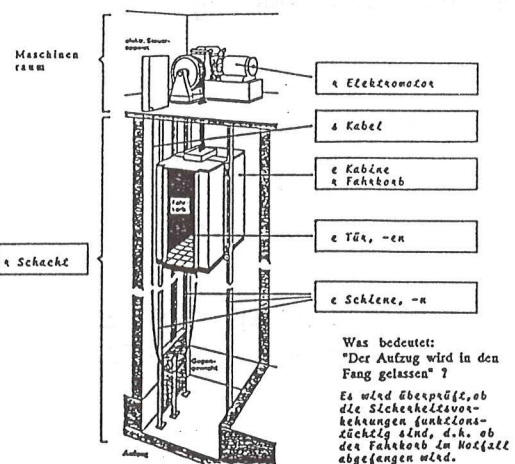
Inhaltsverzeichnis

	Seite Übungsbuch	Seite Lehrerhandbuch
Inhalt und Gliederung des Videofilms		2
DIDAKTISCH-METHODISCHE HINWEISE		3 - 6
KONE OY - Methodische Hinweise		7
A. Der KONE-Konzern / KONE ELEVATORS (Lösungen)	5 - 8	8 - 11
B. Einzelsequenzen (Lösungen)	9 - 21	12 - 21
BAYER AG - Methodische Hinweise		22
A. Der BAYER-Konzern (Lösungen)	24 - 26	23 - 25
B. Ergänzungen (Lösungen)	27 - 28	26 - 27
Zur Präsentationstechnik (Lösungen)	29 - 30	28 - 29
C. OY SUOMEN BAYER AB (Lösungen)	33 - 34	30 - 31
ANHANG		32 - 56
Transkript: KONE OY		33 - 38
Transkript: BAYER AG		39 - 43
Folien-Kopiervorlagen		44 - 52
Ergänzungstexte		53 - 56

6. Produktinformation

Ordnen Sie bitte die Komponentenbezeichnungen der Abbildung zu:

der Schacht der Elektromotor der Fahrkorb
das Kabel die Kabine
die Abschlusstür / die Schachttür die Schiene
(nicht im Bild: die Fangvorrichtung)

8. Zukunftsperspektiven

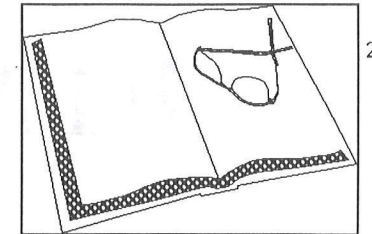
H. Sasse: "Ja, meine Damen und Herren, ... und Sie können natürlich mit Recht fragen, wohin die Kooperation in Zukunft gehen wird, wo die Hauptakzente der zukünftigen Politik liegen werden..."

Wohin "ging" die KONE-Kooperation im Jahr 1990?
Worauf lagen die "Hauptakzente"?

Auf der folgenden Seite finden Sie einen finnisch- und einen schwedischsprachigen Zeitungstext zum Geschäftsjahr 1990 der KONE OY.

Aufgabe: Stellen Sie sich vor, Sie wären der Pressesprecher der KONE OY und sollten deutschen Wirtschaftsjournalisten die Geschäftsentwicklung im Jahre 1990 präsentieren. Fertigen Sie dazu eine Folie mit den zentralen Informationen und Daten des Artikels an. Diese Folie ist das einzige Hilfsmittel für Ihren Vortrag vor der Gesamtgruppe.

UUTTA
TUTKIMUSTIETOA

KORKEAKOULUJEN KIELIKESKUKSEN JULKAISUJA
Reports from the Language Centre for Finnish Universities

Nro 45

Minna-Riitta Luukka & Pirkko Muikku-Werner

KIELENHUOLLOSTA TIETEELLISEEN KIRJOITTAMISEEN
Katsaus korkeakoulujen kirjallisen viestinnän opetukseen

90 sivua
Hinta: 40 mk

Nro 46

Minna-Riitta Luukka

AKATEEMISTA METADISKURSSIA
Tieteellisten tekstien tekstuaalisia, interpersonaalisia
ja kontekstuaalisia piirteitä

200 sivua
Hinta: 60 mk

Tilaukset:

Korkeakoulujen kielikeskus
Jyväskylän yliopisto
PL 35
40531 JYVÄSKYLÄ

puh. 941 - 603 520
fax: 941 - 603 521

FINLANCE

The Finnish Journal of Language Learning and Language Teaching

INTERAKTIIVISUUS, METAKOGNITIO JA LUKUSTRATEGIAT
VIERAAN KIELEN LUKEMISESSA
Helena Valtanen

THE TEACHING OF SUMMARIZATION
Hilkka Stotesbury

RESEARCH METHODS AND ACADEMIC WRITING:
A TEAMTEACHING EXPERIMENT
Eva May

FÄCHERÜBERGREIFENDE FINNISCH-DEUTSCHE
FACHSPRACHENKURSE AN DER UNIVERSITÄT JYVÄSKYLÄ
Jürgen Matthies & Joachim Böger

ZUR ERSTELLUNG VON UNTERRICHTSMATERIALIEN
FÜR DEN FACHBEZOGENEN FREMDSPRACHEN-
UNTERRICHT AUS TEXTLINGUISTISCHER SICHT
Sabine Ylönen

SUOMEN VERBISYSTEEMIN OMAKSUMISESTA
RUOTSINKIELISILLÄ PERUSKOULULAISILLA
Maija Grönholm

Volume X
EDITED BY RAIJA MARKKANEN

1991

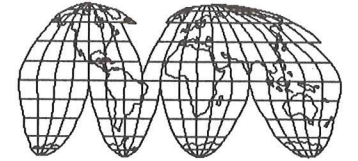
Hinta: 30 mk

Tilaukset:
Korkeakoulujen kielikeskus
Jyväskylän yliopisto
PL 35
40351 JYVÄSKYLÄ

Puh. 941-603 520
fax: 941-603 521

Nauhoitepalvelu tiedottaa

UUSIA ÄÄNITTEITÄ

ENGLANTI

7/92	Nanotechnology (the smallest technology all sorts of sciences where matter can be seen and manipulated on very small scales; nanometre = a millionth of a milimetre)	imaginable;
	Monkey Intelligence	6'56"
	Metabolic Economy	4'20"
	Mitochondrial Eve (Maybe the Eve Hypothesis is wrong and we didn't all come from Africa after all) 2'	3'15"
	African Origins - Counter Attack	7'35"
8/92	Radiation Surprise	6'30"
	The Accidental Brain (...recent brain research seems to show that our brains develop in the way they do as much by accident as by genetic design)	4'15"
	Fishy Physics at the University of Iceland	2'15"
	Do Black Holes Exist?	11'25"
9/92	Why should Females be Promiscuous?	7'30"
	The Silicon Nerve (the first ever artificial nerve has been developed at Caltech and Oxford...)	6'15"
	How to Sequence a Genome	5'15"
	Garbage in Paradise	5'30"
10/92	Sex Determination - Is it Possible?	5'55"
	Drugs and the Barcelona Olympics	7'15"
	Maddening Movies and the Physics Professor (Prof. F.Close tested out a number of jet lag theories on himself...why did the in-flight movie madden him?)	4'40"
	Secondary Metabolites	5'30"

BBC YOUR WORLD

7/92	Corruption: A Worldwide Cancer	13'58"
8/92	About the Voice (Our sex and age, our social class and where we come from, as well as much of our character, can shine through the way we talk; there is an endless variety in the human voice...)	13'55"

- 9/92 A Fair World for Women? ("Women do two thirds of the world's work, but they receive only one tenth of the world's income and own one hundredth of the world's property")
 10/92 Handicapped Children

14'
 13'57"

RUOTSI

UTBILDNINGSRADION

TIDERNAS EUROPA

- 90850/ ra 1 Sverige och Europa: När Birgitta blev Den heliga
 ra 2 Sverige och Europa: Sverige och Hansaförbundet
 ra 5 Polhem, Linné och Wargwentin
 ra 8 LM Ericsson, Alfa-Laval, SKF och andra
 91864/ ra 1 Källor och metod: Källkritisk metod
 ra 2 Källor och metod: De svenska medeltidslagarna som hist. källor
 ra 3 Källor och metod: Stockholm - en stad i Nordeuropa
 ra 4 Källor och metod: när började andra världskriget?

Tiedustelut ja tilaukset:
 Anna Kyppö, puh. 941-603 525, Fax 941-603 521

AVOINNA ** VACANCIES

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTOSSA

on haettavana

Korkeakoulujen kielikeskus:

Tutkijan viran (A21) sijaisuus ajaksi 1.7.1992-30.6.1995 edellyttäen, että viran haltijalle myönnetään virkavapaus em. ajaksi.

Tiedustelut puh. 941-603 529.

Hakemukset osoitetaan Jyväskylän yliopistolle ja toimitetaan yliopiston kirjaamoon. PL 35, 40351 Jyväskylä. Hakuaika päättyy 25.5.1992.6

CALL FOR PAPERS
First circular

AFinLA

(Association Finlandaise de Linguistique Appliquée)

Annual Symposium

University of Tampere
13-14 November 1992

Theme of the symposium:

THE COMPETENT INTERCULTURAL COMMUNICATOR

with the following subthemes:

INTERCULTURAL COMMUNICATION
FINNISH AS A FOREIGN LANGUAGE
DISTANCE LEARNING
LANGUAGE FOR SPECIFIC PURPOSES
INTERNATIONALISATION AND LANGUAGE TEACHING

The symposium will be held in the form of paper sessions, workshops and posters.

Among the internationally known guest speakers are
Milton and Janet Bennett, Portland State University, USA.
K.S. Sitaram, Southern Illinois University

Pre-conference workshops will be held on 12-13 November 1992. They include
Intercultural Communication: theory and practice

Suggestions for workshops and additional themes are invited by May 15th, by which date preliminary registration and requests for the second circular should also be received.

Deadline for abstracts: September 1

The organising committee:

Liisa Löfman (Head)
Kaija Kuiru
Liisa Kurki-Suonio
Silja Pellinen
Dieter Schaffrath
Sari Hyttinen

Contact address:

University of Tampere
Language Centre
P.O. Box 607, SF-33101 Tampere

Tel. +358 31 156 466
+358 31 156 462
Fax +358 31 156 464
e-mail kklilo@kielo.uta.fi

Registration form on p. 52.

Symposium on Language Centre Teaching and Research

October 9-11, 1992

Lord Hotel, Helsinki

Second Notice and Update

The next Oral Skills Workshop is already taking shape. We're planning to make this 10th anniversary a special occasion, and we think the distinctive character of the Lord Hotel will provide an appropriate setting.

For the format of the workshop, we thought we'd go back to our roots and invite the participants to provide the main content of the program. Many of us have been busy studying, researching, publishing, and of course teaching, and we would like to provide a format in which these accomplishments and talents can be exhibited. Therefore we are calling for presentations, papers, and demonstrations related to language centre teaching. Presentations may be given individually or jointly, and more than one presentation can be given. There will be a special post-symposium publication of the speakers' abstracts.

Registration and speaker's proposal forms have been steadily arriving since March. Although both deadlines have passed, we will try to fit in any further applications we receive this spring. Space at the hotel is somewhat restricted; therefore, if you would like to participate, it is advisable to register and submit a proposal *now*.

As we have now become a branch of IATEFL, we are pleased to announce that an IATEFL representative will be participating, as well as John Norrish from the Institute of Education at London University, who will be talking about the MA in TESOL offered by the Institute. We are also putting together a panel of language center directors to discuss the future of language center teaching.

We hope to provide an opportunity to reminisce a little, to take stock of what we've accomplished over the years, to assess where we are now and to discuss the future. We're planning a special anniversary dinner in the impressive banquet hall of the hotel. We have already arranged for a special guest speaker, Jörn Donner! We'd also welcome anyone who is interested in providing some form of after-dinner entertainment. Due to Mr. Donner's schedule limitations, the dinner will be held on Friday

evening, but there will also be an informal reception sponsored by the Helsinki Language Center on Saturday evening.

The costs for the workshop will be:

350 mk	conference fee - includes coffees, Saturday lunch, conference materials and publication; non-refundable
350 mk	single room per night
450 mk	double room per night
	accommodation includes breakfast and morning sauna
150 mk	Friday evening banquet - includes dinner and entertainment, alcoholic drinks are not included

The conference fee is due by September 15, but we urge you to pay it already this spring if possible. You may also include the fee for the Friday evening banquet. The payment should be made out to: Oral Skills Working Group for In-Service Training, Korkeakoulujen Kielikeskus, account number: KOP-Jyvaskyla-Kauppakatu 18, 104530-454057. *Please remember to write your name and address clearly!* Your signature alone is not enough as on the new bank giro slips the signature is blanked out on the counterfoils.

You should book your accommodation directly with the hotel (mention the Oral Skills Workshop) by September 15:

Lord Hotel

Lonnrotinkatu 29, 00180 Helsinki
tel: (90) 6801680, fax: (90) 6801315

Due to the nature of the program and the somewhat limited space at the hotel, we need to know already this spring how many people are planning to attend the workshop and what type of presentations or papers will be given. Please submit the enclosed workshop registration form *immediately*, and you will be sent the speaker's proposal form. We need this information before the summer vacation, as we have to reserve space and plan the program in good time. We will send further details concerning the program after the forms have been received.

The following people can supply forms and answer your questions:

John Langille, (Chairman), Jyvaskyla University Language Center, (941) 603 759
Marolyn Downing, (Secretary), Helsinki University Language Center, (90)191 2634
Flis Kjisik, Helsinki University Language Center, (90) 191 2634
Ken Pennington, Oulu University Language Center, (981) 353 410
Nancy Aalto, Tampere University Language Center, (931) 156 380
Richard Foley, University of Lapland Language Center, (960) 324 205
Anna Kyppö, Language Center for Finnish Universities, (941) 603 525
Barbel Fink, Stockholm School of Economics, Sweden, fax: 46-0-8320757
Ene Alas, Teacher Training Institute, Tallinn, fax: 990-70142 425339

SSOTT ÅBO-TURKU
JUNE 4-6, 1992
UNIVERSITY OF TURKU
FINLAND

THIRD CIRCULAR: April 1992

SCANDINAVIAN SYMPOSIUM ON TRANSLATION THEORY

We are now able to present our final circular for the Fourth Scandinavian Symposium on Translation Theory.

VENUE

The symposium will be held at the Vanha Raatihuone / Gamla Rådhuset
Address: Vanha Suurtori 5 / Gamla Stortorget 5
20500 TURKU - ÅBO

The Old City Hall of Turku is located very near the Cathedral and three hundred yards from the market place. The location is within easy walking distance of many hotels and restaurants.

PROGRAMME

The Symposium will consist of
- plenary lectures, followed by questions and discussion
- section papers (twenty-minute presentations followed by a ten minute discussion period).
The working language of the Symposium will be English.

The final programme, with precise names and rooms numbers, will be in your folder, which you will receive at registration.

Thursday, June 4, 1992:

from 9.00	Registration
11.00	Opening of the Symposium. OPENING ADDRESS by Jörn Donner, MP, writer and film director
12.00	Lunch
13.15	Plenary Lecture I J. Lambert (Katholieke Universiteit Leuven/Louvain): TRANSLATION THEORY, HISTORY, AND HISTORIOGRAPHY: A PROGRAMME
14.45	Break
15.00 - 17.30	Parallel Sessions
19.00	Participants are invited to a Reception in the University Auditorium, hosted by the Vice Rector of Turku University, Professor Lindgren

Friday, June 5, 1992

9.00	Plenary II J.R. Ladmiral (Université de Paris X - Nanterre) (to be announced)
10.30	Break
10.45-12.45	Parallel sessions
13.00	Lunch
14.30-17.00	Parallel sessions (with a break 15.30 - 15.45)
19.00	Buffet Supper

Saturday, June 6, 1992

9.00 Plenary III.
D. Gile (ISIT, Paris):
TRANSLATION/ INTERPRETATION AND WORLD KNOWLEDGE

10.30 Break

11.00-12.00 Closing Session

REGISTRATION FEE

The fee is FIM 200 for all participants. For payment, please see the registration form. A receipted invoice will be available at registration on day of arrival. This fee includes, the symposium folder, the social programme and the Proceedings.

The Abstracts will be sent out as soon as we have received your registration form and payment.

Please note that the participation fee does not include meals or accommodation.

General information about hotels was enclosed in our second circular (November 1991). We remind participants to make their own room reservations.

Lunches will be arranged at Pinella, a pleasant restaurant housed in a small wooden building close to the Aura River and associated with a number of 19th century Finnish artists. Lunch-vouchers will be available for FIM 42 - 52 (different menus will be offered, including vegetarian food)

Symposium organizers:

Yves Gambier, Jorma Tommola
SSOTT IV - School of Translation Studies
University of Turku
Tykistökatu 4
20520 Turku, Finland

Telephone: +358 21 633 8725 / +358 21 633 8729
E-mail: gambier@kontu.utu.fi
Telefax: +358 21 503 060

Registration form on p. 56.

SSOTT IV ÅBO-TURKU
JUNE 4-6, 1992
UNIVERSITY OF TURKU
FINLAND

University of Turku 35
Tykistökatu 4
20520 Turku
Phone +358 21 633 8729
Fax +358 21 503 060

PAPERS

Gunilla ANDERMAN: TRANSLATION AND SPEECH ACTS

Judith A. CAMPBELL: CULTURE AND IDEOLOGY IN THE TRANSLATION OF POETRY

Helle DAM: METATEXTUAL OPERATIONS IN CONSECUTIVE INTERPRETATION

Birgitta ENGLUND DIMITROVA: EXPLICITATION IN TRANSLATING AND INTERPRETING: A COGNITIVE APPROACH

Kerstin EKSELL: TRANSLATION OF MODERN ARABIC FICTION AS A COMMUNICATION PROCESS

Daniel GILE: TRANSLATION/INTERPRETATION AND WORLD KNOWLEDGE

Basil HATIM: DISCOVERING METHOD IN THE MADNESS OF TEXTS: A TEXT-TYPE APPROACH

Pertti HIETARANTA: FRAMING LANGUAGES: TOWARDS A FRAME-THEORETICAL VIEW OF TRANSLATION

Patricia HÖRMANN: EVOLUTION OF TRANSLATION THEORY

Cornelia ILIE: ON THE TRANSLATABILITY OF RHETORICAL QUESTIONS

Rune INGO: SEMANTIC CHALLENGES IN TRANSLATION

Marja JÄNIS: DRAMA TRANSLATIONS

Riitta JÄÄSKELÄINEN: CONSCIOUSLY PROCESSED KNOWLEDGE IN SUCCESSFUL TRANSLATION

J. R. LADMIRAL: (To be announced)

José LAMBERT: TRANSLATION: HISTORY, HISTORIOGRAPHY AND THE DISCIPLINE. A PROGRAMME.

Wolfgang LÖRSCHER: INVESTIGATING THE TRANSLATION PROCESS

Hanne MARTINET: KNOWLEDGE IN TRANSLATION: What is it we know when we know how to translate?

Leonard NEUGER: ONOMASTICAL GAMES. On the margin of translating Carl Michael Bellman's "Fredman's Epistles"

Alexis NOUSS: TRANSLATION: ART OR SCIENCE? A HERMENEUTIC READING

Riitta OITTINEN: DIALOGUE AND TRANSLATION: THE SPECIAL SITUATION OF TRANSLATING FOR CHILDREN

Anthony PYM: REGIME THEORY AS AN APPROACH TO TRANSLATION HISTORY

Franz PÖCHHACKER: FROM KNOWLEDGE TO TEXT - COHERENCE IN SIMULTANEOUS INTERPRETING

Per QVALE: BETTER TRANSLATE THAN NEVER. On the phenomena of the untranslatable.

Margaret ROGERS & Khurshid AHMAD: TERMINOLOGY AS KNOWLEDGE PROCESSING

Maria Julia SAINZ: CULTURE AWARENESS IN TRANSLATION STUDENTS

Heide SCHMIDT: VIOLATIONS OF TEXTUAL CONVENTIONS IN TRANSLATION

Christina SCHÄFFNER: MEANING AND KNOWLEDGE IN TRANSLATION

Candace SEGUINOT: WHERE DO I GO FROM HERE?

Sonja TIRKKONEN-CONDIT: WHAT HAPPENS TO A UNIQUELY FINNISH PARTICLE IN THE PROCESSES AND PRODUCTS OF TRANSLATION?

Ellen VALLE: THE CONCEPT OF 'EQUIVALENCE' IN LITERARY TRANSLATION: HOW USEFUL IS LITERARY THEORY?

Inkeri VEHMAS-LEHTO: THE RUSSIAN WAY OF PACKING INFORMATION AND FINNISH TRANSLATIONS

Sergio VIAGGIO: TOWARDS AN EMPIRIC DEFINITION OF THE *UNITÉ DE SENS* (and giving the beginner something to hold on to)

Cecilia WADENSJÖ: DIALOGUE INTERPRETING AND THE ACHIEVEMENT OF SHARED KNOWLEDGE

SSOTT ÅBO-TURKU
JUNE 4 - 6, 1992
UNIVERSITY OF TURKU
FINLAND

SCANDINAVIAN SYMPOSIUM ON TRANSLATION THEORY

PARALLEL SESSIONS

Names are in alphabetical order. The final arrangement with the detailed schedule and the room numbers will be in your folder, which you will receive at registration.

Thursday, June 4

J.A. Campbell	G. Anderman
K. Eksell	C. Ilie
P. Hörmann	M. Jänis
A. Nouss	L. Neuger
A. Pym	M. J. Sainz-Bello

Friday, June 5

Morning sessions:

B. E. Dimitrova	H. Dam	P. Hietaranta
R. Jääskeläinen	F. Pöchhacker	H. Martinet
W. Lörcher	S. Viaggio	R. Oittinen
S. Tirkkonen-Condit	C. Wadensjö	E. Valle

Afternoon sessions:

D. Fourie	R. Ingo
B. Hatim	P. Qvale
M. Rogers	C. Schäffner
H. Schmidt	I. Vehmas-Lehto
C. Séguinot	

Announcement and Call for Papers

FOURTH NATIONAL RESEARCH SEMINAR

At the University of Tampere, Finland
19-20 November, 1992

READING READING

What is "reading"?

Who reads, and why?

Is it possible to elaborate a somatics and erotics of reading?

What are the ethics of reading?

In what ways might the politics of reading be determined or described?

How might we begin to understand desire in reading?

How do we read desire, how does reading desire?

Is reading possible?

Over the past ten years the field of reader-response criticism has been fundamentally transformed by work in a number of academic disciplines. The Fourth National Research Seminar organized by the Department of English at the University of Tampere is a response to the diversity and vitality of current critical engagements with questions of reading. The seminar should be of interest to researchers, teachers, postgraduates and other students working in Finland and other Nordic countries, and we hope to have speakers from these groups as well as guest speakers from Britain and the United States.

The seminar will seek to provide a forum for the discussion of various questions of reading (in literature, film, music, painting, etc. In particular, the focus will be on critical and theoretical elaborations of reading in relation to new historicism, gender studies, ethnicity and neo-colonialism, psychoanalysis, cultural studies, post-structuralism, and other recent cultural and intellectual developments. What are the implications of these discourses for reader-response criticism? How might reading be redescribed in the light of work in these fields?

What is the future of reading?

Prospective participants are invited to submit one-page abstracts of papers by
1st September 1992, to-

Dr Andrew Bennett
Department of English
University of Tampere
PL 607
33101 Tampere
Finland

Tel: 931 156137
Fax: 931 157146

**Second Language Acquisition Research
The State of the Art**

19-21, August 1992

Third Circular

LARS 92 will be organised under the auspices of EUOSLA (the European Second Language Association) and the Scientific Commission on Second Language Acquisition of AILA (Association Internationale de la Linguistique Applique). Amongst those expected so far are the following: Vivian Cook (Essex, UK), Suzanne Flynn (MIT, USA), Susan Gass (Michigan State, USA), Esther Glahn (Copenhagen, Denmark), Helen Goodluck (Ottawa, Canada), Kevin Gregg (Osaka, Japan), Allan James (Amsterdam), Eric Kellerman (Nijmegen), Juana Liceras (Ottawa, Canada) Clive Perdue (Max Planck, Nijmegen), Peter Peterson (Newcastle, Australia), Antonella Sorace (Edinburgh, UK), Bonnie Schwartz (Boston, USA), Daniel Vronique (Aix-en-Provence, France), Lydia White (Montreal, Canada)

DAY 1: STATE OF THE ART ROUND TABLE (open session)

Aim: To survey the state of the art in different research areas of second language theory and identify theoretically important problems for future research.

Participants: Speakers will participate as members of a round table but the day's proceedings will be open to a wider audience who will have a chance, time permitting, to ask questions and make comments after the round table members have been given their chance to discuss the presentations just given. Presenters will be asked to give a state of the art description of their particular area of interest summing up the main trends/controversies and, by way of illustration only, selecting some area for development in the near future. Contributions should be not longer than thirty minutes. Unsolicited abstracts are welcome up until May 15th.

Areas 1) Syntax, 2) phonology, 3) lexis 4) pragmatics and discourse 5) learning strategies, 6) communication studies 7) SLA plus sister discipline(s)

DAY 2 : MORNING SESSION PLUS AFTERNOON WORKSHOP

Morning Session (open): The morning will be reserved for some standard conference presentations on theoretical and methodological issues in SLA. (Unsolicited abstracts welcome up until May 15th).

Afternoon Session (restricted): Workshop on SLA as an academic subject (limited participation)

Aim: to discuss and share information about the way in which various academic teaching programmes on SLA round the world figure in a wider academic context.

Participants will present descriptions of how SLA programmes are³⁹ organised in particular academic institutions detailing academic level/audience, topics, covered, contact hours, requirements for completion of course, etc. This will facilitate the creation of study guides for students wanting to study abroad and accreditation of courses. Speakers will make short (15 minute) descriptions of programmes circulated to them in advance by people in their geographical area. These should be sent well in advance to allow each speaker to make some overall comparisons to guide the participants through the material which will be distributed in advance of the day's proceedings.

Workshop Participants: Invited participants. 25-40. Sample centres: 1) Finland 2) Austria 3) USA, 4) Canada, 5) Scandinavia 6) The British Isles 7) The Low Countries, 8) Germany, 9) France, 10) Australia and S.E. Asia

DAY 3: COMBINED BUSINESS MEETING

EUOSLA Executive Committee and the AILA Scientific Committee on Second Language Acquisition

Aim: To bring participants up to date on international activities in SLA (associations, conferences, etc.) and to discuss issues concerning SLA research and how it is received and disseminated in applied and other theoretical circles world-wide and the possible role for organisations such as EUOSLA, PacSLRF and the AILA Scientific Commission.

Participants: As on Day 2 plus interested members of committees of relevant associations. Requests for points to be put on the agenda should be sent in well in advance.

***PUBLICATION:** Those papers presented on the first day of LARS 92 will automatically be considered for early publication in Second Language Research and speakers will be asked to have final versions ready soon after the conference.

***REGISTRATION:** Open Day: Students and members of EUOSLA: Hfl. 25.-- Others: Hfl 30.--
The whole symposium (invited members only):
EUOSLA members: Hfl. 40.-- Others: Hfl. 50.--

The LARS account is:
L.A.R.S. '86 Nr. 68.72.24.594. NMB Bank, Vredenburg 2, 3511 BA, UTRECHT. Please allow 20 guilders for processing foreign cheques

***ABSTRACTS:** to be sent by May 15th (approx 200 words with name, mailing address and affiliation on separate card) to:

Mike Sharwood Smith,
LARS '92 Organising Committee
Trans 10, 3512 JK, Utrecht
The Netherlands
Fax *30-333380
Email Mike.S.Smith@let.ruu.nl

***ACCOMMODATION (URGENT!):** Participants should write NOW to: VVV Utrecht, Vredenburg 90, 3511 BD UTRECHT (the City Tourist Bureau), tel: *30-331544 (Fax: *30-331417) to arrange their accommodation. BOOK EARLY!

E I N L A D U N G

zur

23. Jahrestagung

der Gesellschaft für Angewandte Linguistik e.V.

vom 30. September bis zum 2. Oktober 1992

an der

Universität des Saarlandes Saarbrücken

Rahmenthema: **Nachbarsprachen in Europa**Veranstaltungsort: Universität des Saarlandes, Saarbrücken
Am Stadtwald, W-6600 SaarbrückenPräsident: Prof. Dr. Bernd Spillner
Universität Duisburg
Lotharstraße 65, W-4100 Duisburg 1
Tel.: 0203/379-2609Geschäftsstelle: Universität Duisburg
Postfach 10 15 03, W-4100 Duisburg 1
Tel.: 0203/379-2064

Auskunft über organisatorische Einzelheiten:

Prof. Dr. Klaus J. Mattheier
Germanistisches Seminar, Universität Heidelberg
Karlstraße 2, W-6900 Heidelberg
Tel.: 06221/543243Prof. Dr. Albert Raasch
Angewandte Linguistik und Sprachlehrforschung Französisch
Universität Saarbrücken, Am Stadtwald, W-6600 Saarbrücken
Tel.: 0681/302-3243/-3357
(für die örtliche Organisation)

Tagungsgebühren:

DM 35,- für GAL-Mitglieder
DM 65,- für Nichtmitglieder
DM 5,- für Studenten bei Vorlage des StudentenausweisesTagungsbesucher, die nur an den Arbeitskreisen teilnehmen
(Anmeldung am Freitag, den 2.10.1992) zahlen einen ermäßigten
Tagungsbeitrag von DM 20,-.
Bankverbindung: Dresdner Bank Stuttgart (BLZ 600 800 00)
Kongreßkonto: 90 60 455/13Wenn Sie einen Vortrag halten wollen, senden Sie bitte das
beiliegende Anmeldeformular an die Geschäftsstelle der GAL in
Duisburg (bis spätestens zum 15. Mai 1992).Ein detailliertes Vortragsprogramm wird ab Juli an GAL-
Mitglieder und alle zur Tagung Angemeldeten (siehe beiliegendes
Anmeldeformular, s. 53-54) versandt. Alle weiteren Unterlagen
wie Kongreßmappen, Vortrags-Kurzfassungen, Teilnahme-
bestätigungen usw. erhalten Sie bei Ihrer Registrierung im
Kongreßbüro am 30.9.1992 ab 9.00 Uhr.** Anmeldung wird bis **einschließlich 31.8.1992** erbeten an die
Geschäftsstelle der GAL e.V. Duisburg und ab **1.9.1992** direkt an
den lokalen Organisator. **

THEMENBEREICHE

Mittwoch, 30.9.1992, 16.00 - 18.00
Donnerstag, 1.10.1992, 9.00 - 11.00

1. Nachbarsprachen im Kontakt

Dr. Peter Rosenberg (Freie Universität Berlin)

2. Nachbarsprachen im Bildungsbereich

Prof. Dr. Heinrich Schlemmer (PH Karlsruhe)

3. Nachbarsprachenpolitik

Prof. Dr. Ludwig M. Eichinger (Universität Passau)
Prof. Dr. Peter H. Nelde (Forschungsstelle für Mehrsprachigkeit,
Brüssel)

4. Wirtschaftsräume und Sprachgrenzen

Prof. Dr. Hartmut Schröder (Universität Vaasa)
René Keller, M.A. (Carl-Gabler-Werbegeellschaft, München)

SEKTIONEN

1. Phonetik

Sektionsleiter: PD Dr. Walter Sendlmeier (Universität Bonn)
Stellvertreter: Prof. Dr. Wolfgang Heß (Universität Bonn)

2. Lexik und Grammatik

Sektionsleiter: Dr. Regina Neumann (Universität Rostock)
Stellvertreter: Dr. Margot Heinemann (Universität Leipzig)

3. Textlinguistik und Stilistik

Sektionsleiter: Dr. Ulrich Püschel (Universität Trier)
Stellvertreter: Prof. Dr. Rosemarie Gläser (Universität Leipzig)

4. Sprecherziehung/Rhetorische Kommunikation

Sektionsleiter: Josef E. Schnorrenberg (Köln)
Stellvertreter: PD Dr. Carl L. Naumann (RWTH Aachen)

5. Medienkommunikation

Sektionsleiter: Prof. Dr. Dr. E.W.B. Hess-Lüttich (Uni. Bern)
Stellvertreter: PD Dr. Werner Holly (Universität Trier)6. Fachsprachliche Kommunikation (Fachtextlinguistik,
Terminologie)Sektionsleiter: Prof. Dr. Theo Bungarten (Universität Hamburg)
Stellvertreter: Dr. Lothar Hoffmann (Universität Leipzig)

7. Soziolinguistik

Schwerpunkt: Kontrastive Soziolinguistik
Sektionsleiter: Prof. Dr. Marlis Hellinger (Uni. Hannover)

8. Kontaktlinguistik

Schwerpunkt: Kontaktlinguistik und Mehrsprachigkeit
Sektionsleiter: Prof. Dr. Ludwig M. Eichinger (Uni. Passau)
Stellvertreter: Dr. Joachim Raith (Essen)

9. Kontrastive Linguistik und Interkulturelle Kommunikation

Sektionsleiter: Dr. Karlfried Knapp (Aachen)
Stellvertreter: Prof. Dr. Hans-Ulrich Boas

10. Übersetzungswissenschaften

Schwerpunkt: Übersetzen und Dolmetschen in europäischen Bezügen
Sektionsleiter: Prof. Dr. Albrecht Neubert (Universität Leipzig)
Stellvertreter: Prof. Dr. Gunter Neubert (TU Dresden)

11. Psycholinguistik (Sprachproduktion, Textverstehen, Spracherwerb, Sprachtests)

Sektionsleiter: Dr. Gerd Antos (Universität des Saarlandes)
Stellvertreter: Dr. Hans P. Krings (Universität Hildesheim)

12. Klinische Linguistik (Neurolinguistik, Patholinguistik, Sprachtherapie)

Sektionsleiter: PD Dr. Volkbert M. Roth (Universität Konstanz)

13. Sprachdidaktik (Erst- und Fremd-/Zweitsprachendidaktik, Didaktik der Mehrsprachigkeit, Computerunterstütztes Sprachlernen)

Sektionsleiter: Prof. Dr. H. Schlemmer (PH Karlsruhe)
Stellvertreter: Prof. Dr. Rupprecht Baur (Universität Essen)

14. Unterrichtstechnologie

Sektionsleiter: Hubert Eichheim (Goethe-Institut München)

15. Computerlinguistik

Sektionsleiter: Prof. Dr. Winfried Lenders (Universität Bonn)
Stellvertreter: PD Dr. Ulrich Schmitz (Universität Duisburg)

ARBEITSKREISE

Freitag, 2. Oktober, 9.00 - 13.00

1. Neukodifikation der Deutschen Standardausssprache

Prof. Dr. E. Stock (Universität Halle)

2. Forensic Linguistics Workshop

"Development and State of the Art: Forensic Linguistics"
Prof. Dr. Hannes Kniffka (Uni-Center, Köln)

3. Mehrsprachige Technische Kommunikation

Brigitte Endres-Niggemeyer (Universität Saarbrücken)

4. Methodische Ansätze des DaF-Unterrichts in Europa

9.00 - 10.00 Diskussionsrunde: "Konzeptionen des Fremdsprachenunterrichts Heute" (Prof. Dr. A. Raasch, S. Kirchmeyer)
10.15 - 12.30 Arbeitskreis des FaDaF: "Methodische Ansätze des DaF-Unterrichts in Europa" (Susanne Kirchmeyer, Universität des Saarlandes)

5. Sprachenprogramme der EG (LINGUA, ERASMUS usw.)

Prof. Dr. Albert Raasch (Universität des Saarlandes)
Prof. Dr. Dieter Wolff (Bergische Universität, Wuppertal)

6. Sprachen Lernen und Lehren auf Gegenseitigkeit: Binationale Sprachkurse des Deutsch-Französischen Jugendwerkes

Dr. Fritz Kerndter (Deutsch-Französisches Jugendwerk)

7. Sprachplanung - Terminologieplanung

Dr. Gerhard Budin (Inforterm, Wien)
Christian Galinski (Dir. Infoterm)

CALL FOR PARTICIPATION

Joint Conference:

S A G S E T * I S A G A

Society for the Advancement of Games and Simulations
in Education and Training

International Simulation and Gaming Association

Conference theme:

Developing Transferable Skills through Simulation and Gaming

18-21 August, 1992

Napier University, Edinburgh, Scotland

For further information:

Fred Percival
SAGSET/ISAGA Conference Secretary
Napier University
219 Colinton Road
Edinburgh EH14 1DJ
ScotlandTelephone: 44 / 31-455-4394
Facsimile: 44 / 31-455-7989

CALL FOR PAPERS

The 13th annual Second Language Research Forum

March 19 to 21, 1993
Pittsburgh, Pennsylvania**"Cognitive Perspectives on Second Language Acquisition"****Deadline for submission of abstracts is October 15, 1992.**Please submit 12 copies of a one-page 200- to 250-word abstract,
double spaced, without name. Attach a 3" x 5" card with name(s)
of author(s), title of paper, affiliation, address, phone
number, and e-mail address to:Marion Delarche & Dawn McCormick
SLRF Conference Co-Chairs
Linguistics Department
2816 Cathedral of Learning
University of Pittsburgh
Pittsburgh PA 15260phone: (412) 624-5900
fax: (412) 624-6130
e-mail: (BITNET) mldst9@pittvms
(INTERNET) mldst9@unix.cis.pitt.eduCOLLOQUIUM ON THE TEACHING AND LEARNING OF
MODERN LANGUAGES

hosted by

The Department of Modern Languages and Literatures**University of Ottawa, Canada****Thursday 14th to Saturday 16th January, 1993**The colloquium will include both a core program with plenary lectures given by
international specialists (Thursday, Friday) and workshops or round tables on specific
languages and topics (Saturday).

Provisional list of topics:

- The use of audio and video materials in language teaching
- Language interference and error correction
- Problems in teaching and learning intonations
- Textbooks and reading comprehension materials
- Drama and language teaching
- Teaching listening comprehension
- Oral language testing and evaluation
- CALL (Computer-assisted language learning)
- "The medium is the message": language learning through integrated teaching
- Cultural and social issues in language learning and teaching
- Historical perspectives and changing objectives in language teaching
- Teaching the same language in different countries

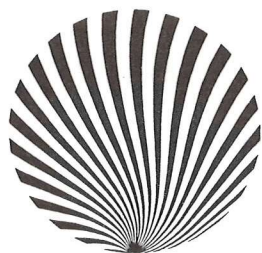
Contact address:

Colloquium on Teaching/Learning
Profs. Adamantova/Williamson
Department of Modern Languages and Literatures
550 Cumberland
University of Ottawa, Ottawa K1N 6N5 Canada

Tel. (613) 564 2306

Fax: (613) 564 6529/7527

E-mail: Bitnet: rwilliam@uottawa.bitnet
Internet: rwilliam@acadvml.uottawa.ca

The Intercultural Communication Institute
SUMMER INSTITUTE FOR
INTERCULTURAL COMMUNICATION

Building on its fifteen-year tradition, the Summer Institute for Intercultural Communication will offer a range of workshops and seminars designed to meet the needs of professionals in the areas of intercultural and multicultural education, training, business, counseling, and consulting. SIIC presents an unique opportunity to explore the foundations of intercultural communication, develop greater skills and a broader knowledge in the field, gather resources, and network with other professionals in a stimulating and supportive environment.

SESSION I: July 16-18, 1992

FOUNDATIONS OF INTERCULTURAL COMMUNICATION (4 sections)

1A. John Condon, David Hoopes 1B. Judith Martin 1C. Michael Paige 1D. Stella Ting-Toomey

METHODS OF INTERCULTURAL TRAINING (for former and continuing SIIC participants only) Sheila Ramsey

SESSION II: July 19-24, 1992

TEACHING INTERCULTURAL COMMUNICATION
TRAINING DESIGN FOR INTERNATIONAL/MULTICULTURAL PROGRAMS
CROSS-CULTURAL TRAINING IN INTERNATIONAL CORPORATIONS
COUNSELING ACROSS CULTURES
ADVISING IN INTERNATIONAL EDUCATION
DEVELOPING DIVERSITY IN HIGHER EDUCATION
HISPANIC PATTERNS OF COMMUNICATION
USING THE INTERCULTURAL PERSPECTIVE
ART AND THE CULTURAL UNCONSCIOUS
ADVANCED INTERCULTURAL THEORY

Stella Ting-Toomey
Janet Bennett, Michael Paige
George Renwick
Prany Sananikone, Annegret Daiss
Gary Althen, Kay Thomas
Terrell Jones, Margaret Pusch
John Condon, Carmen DeNeve
Judith Martin, Dorothy Sermol
Dean Barnlund
Milton Bennett

SESSION III: July 26-July 31, 1992

FACILITATING THE INTERCULTURAL COMMUNICATION WORKSHOP
TEACHING INTERCULTURAL COMMUNICATION
TRAINING DESIGN FOR INTERNATIONAL/MULTICULTURAL PROGRAMS
TRAINING FOR GLOBAL ORGANIZATIONAL DEVELOPMENT
TRAINING FOR INTERNATIONAL TRANSITIONS
MANAGING MULTICULTURAL ORGANIZATIONS
CURRICULUM DESIGN FOR COGNITIVE AND CULTURAL DIVERSITY
COMMUNICATING WITH THE JAPANESE
HUMAN RESOURCE ISSUES IN GLOBALIZATION
ADVANCED WORKSHOP FOR EXPERIENCED TRAINERS
INTERNATIONAL FAMILIES AND GLOBAL EFFECTIVENESS

Janet Bennett, Milton Bennett
Dean Barnlund
Judith Martin, Michael Paige
Sheila Ramsey, Dianne Hofner
Bruce La Brack, Margaret Pusch
Monica Armour, Robert Hayles
Lee Knefelkamp
John Condon, Muneo Yoshikawa
Stephen Rhinesmith
George Renwick
Nessa Loewenthal

INTERNSHIP SESSION: July 12-July 25, 1992

Intensive study of intercultural communication combined with practical experience in workshop design and facilitation. Interns assist faculty in Sessions I & II.

For complete brochure (available in early spring), please write, call, or return form on p. 57.
8835 SW CANYON LANE, SUITE 238, PORTLAND, OR 97225
PHONE: 503-297-4622 FAX: 503-297-4695

PIETARIN VALTIONYLIOPISTON VENÄJÄN
KIELEN JA KULTTUURIN KESKUS

tarjoaa jokaiselle mahdollisuuden saada yksityistä venäjän kielen opetusta yliopistossa.

Toivomustenne mukaan teille laaditaan opetusohjelma, konsultointia muista aiheista, esim. taloustiede, oikeusoppi, kansainväliset suhteet, historia yms.

Opetus järjestetään kielitaidon mukaan eri tasoilla. Myös aloittelijat (O-taso).

Hintatarjous tehdään toivomuslistanne saavuttua.

PIETARIN VALTIONYLIOPISTON
ERIKOISKURSSIT

1-2 VIIKKOA (vähintään 10 henkilöä)

Opetus-ohjelma: 24 oppituntia viikossa, joista 20 t käytännön harjoituksia (keskustelua, kielioppia, fonetiikkaa - pääpaino on keskusteluharjoituksissa) ja 4 tuntia luentoja (nykykirjallisuutta ja maantuntemusta)

Opetusohjelmassa huomioidaan oppilaiden toivomukset. Viikon teemana voi olla yksi aihe, esim. liikeverbit, stilistiikka, kirjallisuus, kulttuuri, talous yms.

4 museokäyntiä
1 teatterikäynti

Majoitus: Hotelli "Tshaika" (1-2 huoneen solu, keittiö, tv)

Ruokailu: kaksi kertaa päivässä

Hinta: 700 markkaa/viikko

Center of Russian Language and Culture
Leningrad state university

dr. Aleksandr S. Filippov puh. (812) 218 94 52
199 036 Leningrad fax (812) 218 13 46
Universitetskaya nab. 7/9 telex 121 481 LSU SU

PIETARIN VALTIONYLIOPISTON KESÄKURSSIT

15. KESÄKUUTA - 1. ELOKUUTA 1992

Majoitus: Yliopiston asuntola Vasilin saarella, Pribaltijskaja-hotellin vieressä; 2-3 hengen soluissa. Ruoanlaittomahdollisuus omassa solussa, bufetti, bodaussali (ohjaaja käytettävissä), ympärivuorokautinen päivystys; asuinkerrokseen pääsee vain omalla avaimella tai kuhunkin soluun kytketyllä ovipuhelimella. Asuntolasta on n. 10-15 min. bussimatka yliopistolle, ja metroasema on aivan vieressä.

**Opiskelu-
paikka:** Opetus tapahtuu vanhalla yliopistolla.

**Opetus-
ohjelma:** Kaikki kurssilaiset testataan suullisesti ja kirjallisesti kurssin alussa; testin perusteella opiskelijat jaetaan ryhmiin

24 oppituntia viikossa, joista 20 t käytännön harjoituksia (keskustelua, kielioppia, fonetiikkaa - pääpaino on keskusteluharjoituksissa) ja 4 tuntia luentoja (nykykirjallisuutta ja maantuntemusta)

1 museokäynti tai kiertojelu viikossa

Juhannuksena illanvietto Karjalan kannaksella venäläisten nuorten kanssa

Hinta: Kurssi maksaa 2.600 markkaa

Matkat: Pietarin yliopisto voi järjestää kuljetuksen omalla bussilla Helsinki - Pietari (asuntola) - Helsinki, hinta 370-400 markkaa mikäli matkustajia on vähintään 10.

**Sitovat ilmoittautumiset 1.5.1992 mennessä Neuvostoliittoinstituuttiin, joka hoitaa käytännön järjestelyt. Osoite: Armfeltintie 10, 00150 Helsinki.
p. 651166/Arja Laakso.**

PIETARIN VALTIONYLIOPISTON KURSSIT ⁴⁹ LUKUVUONNA 1992-1993

SYKSY 1992

Majoitus: Yliopiston asuntola Vasilin saarella, Pribaltijskaja-hotellin vieressä; 2-3 hengen soluissa. Ruoanlaittomahdollisuus omassa solussa, bufetti, bodaussali (ohjaaja käytettävissä), ympärivuorokautinen päivystys; asuinkerrokseen pääsee vain omalla avaimella tai kuhunkin soluun kytketyllä ovipuhelimella. Asuntolasta on n. 10-15 min. bussimatka yliopistolle, ja metroasema on aivan vieressä.

**Majoitus-
vaihtoehdot:** Perhemajoitus + 400 mk/kk
Hotellimajoitus + 800 mk/kk (1-2 huoneen solu, keittiö, tv)

**Opiskelu-
paikka:** Opetus tapahtuu vanhalla yliopistolla.

Opetusohjelma A (3-4 kk)
Opetusohjelma B (2 kk; 1.9.-25.10.1992)
Opetusohjelma C (2 kk; 26.10.-20.12.1992)

Kaikki kurssilaiset testataan suullisesti ja kirjallisesti kurssin alussa; testin perusteella opiskelijat jaetaan ryhmiin

24 oppituntia viikossa, 20 käytännön harjoituksia (keskustelua, kielioppia, fonetiikkaa, käännöksiä, sanomalehtien lukua, tekstianalyysiä - pääpaino on keskusteluharjoituksissa) ja 4 tuntia luentoja (nykykirjallisuutta ja maantuntemusta, erikoisseminaareja valinnan mukaan)

1 museokäynti tai kiertojelu viikossa

Hinta: Kurssi maksaa 1.900 markkaa/kk

Matkat: Pietarin yliopisto voi järjestää kuljetuksen omalla bussilla Helsinki - Pietari (asuntola) - Helsinki, hinta 370-400 markkaa mikäli matkustajia on vähintään 10.

**Sitovat ilmoittautumiset 15.6.1992 mennessä Neuvostoliittoinstituuttiin, joka hoitaa käytännön järjestelyt. Osoite: Armfeltintie 10, 00150 Helsinki.
p. 651166/Arja Laakso.**

ENGLISH SUMMARY

Ari Huhta from the LCFU reports on the 14th Language Testing Colloquium, held in Vancouver, Canada, 27.2. - 1.3.1992. The LTRC has over the years developed into the main forum of language testing researchers. This year, 45 papers and posters were presented by participants from eight countries. They covered topics such as oral skills testing, psychometric methods, testing as a means of exercising power, assessment scales, and reading comprehension testing. The validation of tests and evaluation methods emerged as a central concern in many papers.

A constitutive meeting was also held for the foundation of a new association of languages testers (ILTA, International Language Testing Association) which can be joined by persons working with or interested in language testing. Those interested in the ILTA can contact Prof. Charles W. Stansfield (Center for Applied Linguistics, 1118 22nd Street, N.W., Washington D.C. 20037, USA) for further information. The conference proceeding will be published in due time, but those interested in the papers listed at the end of the article are welcome to contact Ari Huhta at the Language Centre for Finnish Universities, tel. 941-603 539.

Anna Mauranen and Hannele Dufva from the LCFU report on the 17th International L.A.U.D. Symposium, held in Duisburg, Germany, 23.-27.3.1992. The theme of the symposium was "Intercultural Communication", and the choice of lecturers reflected an interdisciplinary approach to the topic: linguists, anthropologists, experts in language pedagogy, and representatives from commercial language schools. The first plenary lecture was given by R. Langacker (San Diego) who discussed cognitive grammar by, for example, comparing universal and culture-bound processes. K. Ehlich (Dortmund) emphasised the importance of the mother tongue and linguistic identity for an individual - a view that some others regarded as typical only for Europeans. R. Keesing (Canada) considered the concepts of foreignness and otherness, and M. Agar (USA) discussed the practice of intercultural communication. Other plenary lectures dealt with, for example, nationality stereotypes, language attitudes in South Africa, and languages in contact. The four sections of the symposium covered a wide variety of topics under the headings of "International negotiations in politics and business", "Language in cultural and conflict situations", "Intercultural dimensions of FL learning and teaching", and "Media communication texts in crosscultural contrast".

Helena Valtanen from LCFU discusses reading in a foreign language. First, two aspects of interactivity are considered: the interaction of the reader with the text, and the interaction of bottom-up (text-driven) and top-down (knowledge-driven) processes in reading. Next, the role of vocabulary and syntax is considered, followed by a brief discussion on the effect of content and formal schemata on comprehension. The question whether reading in a foreign language should be regarded as a reading problem or a language problem is discussed, with reference to the transfer of L1 reading skills into L2. Global and local reading strategies and the benefits of reading strategy instruction are also considered, and the importance of metacognitive awareness and metacognitive control for strategy use and strategy training is emphasised. The article ends with a brief discussion on the authenticity of reading materials, and on suggested activities for reading comprehension instruction.

In her article "Scientific writing in the mother tongue", Minna-Riitta Luukka from the LCFU discusses the current state of and new challenges faced by academic writing courses. Writing skills are an important part of study skills, and of the professional competency of university graduates. Instruction in writing in the mother tongue has

evolved from 14-hour courses emphasising grammatical correctness into, in most cases, 40-hour academic writing courses. Writing in the mother tongue is taught in virtually all fields of study, although there are students in Medicine and in the Technical and Natural Sciences who receive little or no instruction. Most courses are 1-credit (40 hours) and include both lectures and exercises. Although course content varies somewhat depending on discipline, courses generally cover the writing process, conventions in scientific texts, genres, summary writing, linguistic aspects of texts, and readability.

The development of university instruction, however, calls for the re-evaluation of writing courses. To increase effectivity, individualised instruction should have higher priority, and, in particular, courses should be timed more appropriately. At present, most courses are taught in the first two years, although students would actually need writing instruction towards the end of their studies. Teaching could be better coordinated, and closer cooperation between subject departments and foreign language teachers would be fruitful.

PREREGISTRATION FORM

University of Tampere, November 13-14th, 1992

Name: _____

Mailing
Address: _____

Tel. _____ (Office) _____ (Home)

Fax _____

e-mail _____

 I intend to participate without a contribution I intend to give a paper 20 mins a paper 45 mins an in-progress report 20 mins I intend to arrange a workshop I intend to present a posterTitle: _____

Please return by May 15th to the following address:

University of Tampere
Language Centre
P.O.Box 607, SF-33101, Tampere
Fax +358 31 156 464
e-mail kklilo@kielo.uta.fiAn die GAL-Geschäftsstelle
Universität Duisburg
Postfach 101503
W-4100 Duisburg 1
Tel.: 0203/379-2064A N M E L D U N GIch nehme an der 23. GAL-Jahrestagung vom 30.9. - 2.10.1992 in
Saarbrücken mit _____ Begleitpersonen teil.Ich möchte folgenden Vortrag halten:

Mein Beitrag sollte möglichst stattfinden:

1. innerhalb der dem Rahmenthema gewidmeten Sitzungen im

____ Themenbereich I: Nachbarsprachen im Kontakt
____ Themenbereich II: Nachbarsprachen im Bildungsbereich
____ Themenbereich III: Nachbarsprachenpolitik
____ Themenbereich IV: Wirtschaftsräume und Sprachgrenzen2. innerhalb der vom Rahmenthema unabhängigen Arbeit der Sektionen,
vorzugsweise in der Sektion
_____3. innerhalb des Arbeitskreises

Für meinen Vortrag benötige ich folgende technische Ausrüstung:

Eine reprofähige Kurzfassung meines geplanten Beitrages (Umfang höchstens e i n e Seite) sende ich bis zum 15.5.1990 an den betreffenden Leiter des Themenbereichs/ der Sektion/ des Arbeitskreises.

Die Tagungsgebühr von
 DM 35.- für GAL-Mitglieder
 DM 65.- für Nichtmitglieder
 DM 5.- für Studenten (Ausweis, Immatr.bescheinigung)
 DM 20.- für Teilnahme nur am Arbeitskreis

habe ich für mich und ggf. ___ Begleitpersonen auf das Konto der GAL Nr. 90 60 455/13 bei der Dresdner Bank Stuttgart entrichtet.

Bitte in DRUCKSCHRIFT ausfüllen!!!!

Name, Vorname _____

Anschrift _____

Telefon _____

 (Datum)

 (Unterschrift)

10th

ANNIVERSARY
 NATIONAL
 ORAL SKILLS
 WORKSHOP

REGISTRATION FORM

IF YOU ARE PLANNING TO ATTEND THE WORKSHOP, PLEASE PROVIDE THE FOLLOWING INFORMATION:

Name _____

Address _____

Telephone Number (Home) () _____ (Work) () _____

Language Center/University _____

Language You Teach _____

I am planning to give a presentation YES NO

Please send me the speaker's proposal form YES NO

I expect to stay at the hotel YES NO
 (This is not binding but we need to know how many rooms to request.)

I am planning to attend the banquet on Friday evening: YES NO

I am interested in contributing the following after-dinner entertainment:

PLEASE RETURN THIS FORM BY MAY 31 TO:

Anna Kyppö
 Korkeakoulujen Kielikeskus
 Jyväskylän yliopisto
 PL 35
 40351 Jyväskylä.

SSOTT IV ÅBO - TURKU
JUNE 4 - 6, 1992
UNIVERSITY OF TURKU
FINLAND

REGISTRATION FORM

Please return this form as soon as possible: it will help us to organize the symposium and allow us to send you the abstracts.

SCANDINAVIAN SYMPOSIUM ON TRANSLATION THEORY

I intend to participate in SSOTT IV to be held in Åbo-Turku, Finland June 4 - 6, 1992.

Mr Ms

Last name:

First name:

Institution:

Mailing address:

Postal Code and City:

Country:

Telephone:

Fax:

E-Mail:

Method of payment :

1. Payment (FIM 200) is enclosed. FIM 40 have been added to cover bank charges for payments by cheque or international money order

2. The amount (FIM 200) has been transferred to:

bank account no. 117 350 - 813 830
 postbank account no. TU 5997 927

Date:

Signature:

Return to:

SSOTT IV - Department of Translation Studies
University of Turku
Tykistökatu 4
20 520 TURKU, FINLAND

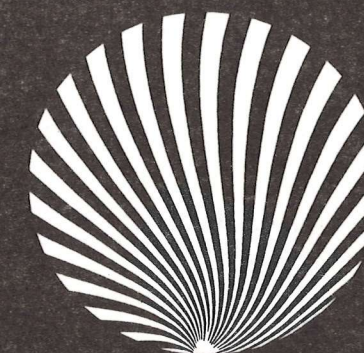
For complete brochure (available in early spring), please write, or return this form to The Intercultural Communication Institute, 8835 S.W. Canyon Lane, Suite 238, Portland, OR 97225
Phone: 503-297-4622 FAX: 503-297-4695

Name: _____

Organization: _____ Phone: _____

Address: _____ City/State/Zip: _____

Please send ____ brochures.

The Summer Institute
for Intercultural Communication 1992

THE INTERCULTURAL COMMUNICATION INSTITUTE
8835 SW CANYON LANE, SUITE 238
PORTLAND, OR 97225

NON PROFIT
US POSTAGE PAID
PORTLAND, OR
PERMIT NO. 11

13TH FINNISH SUMMER SCHOOL OF LINGUISTICS
University of Jyväskylä
June 8-12, 1992

Programme

Monday, June 8

- 9.00-10.30 **Manfred Pienemann**, Computers in second language acquisition research
- 10.45-12.15 **Larry Selinker**, Transfer in interlanguage
- 13.30-15.00 **Elaine Tarone**, Variation in interlanguage: How does task affect interlanguage?
- 15.30-17.00 **Craig Chaudron**, Validity in observation of classroom research
- 17.15-18.45 Parallel workshops
Elaine Tarone, Struggling with SLA data which varies with task
Craig Chaudron, Measurement of reliability in observation; assessment of validity

Tuesday, June 9

- 9.00-10.30 **Susan Gass**, Grammar instruction and communicative classrooms: looking at the learning correlates
- 10.45-12.15 **Peter Skehan**, Task-based teaching and learning
- 13.30-15.00 **Larry Selinker**, Fossilization in interlanguage
- 15.30-17.00 **Craig Chaudron**, Elicited imitation and processing of a second language
- 17.15-18.45 Parallel workshops
Larry Selinker, Transfer and fossilization in interlanguage
Susan Gass, Group work on the topic of the day's lecture

Wednesday, June 10

- 9.00-10.30 **Susan Gass**, Input considerations vs. universal grammar: interpreting L2 data
- 10.45-12.15 **Larry Selinker**, Transfer and fossilization in interlanguage
- 13.30-15.00 **Elaine Tarone**, On a variablist theory of SLA: the relation of interaction to variation, and of both to acquisition
- 15.30-17.00 **Craig Chaudron**, Listening comprehension in academic contexts
- 17.15-18.45 Parallel workshops
Larry Selinker, Transfer and fossilization in interlanguage
Peter Skehan, Language testing practicum

13th Finnish Summer School of Linguistics
 June 8-12, 1992
 Jyväskylä, Finland

Please return to:
 University of Jyväskylä
 Jyväskylä Congresses
 Salme Vaaramiemi
 P.O. Box 35, SF-40351 Jyväskylä,
 Finland
 Tel. +358 41 603 661
 Fax +358 41 603 621

REGISTRATION FORM

Please type or use block letters. Only one active participant per form

Family name		Given name		Mr ☐	Ms ☐
Title	Affiliation	Tel. (office)		Tel. (home)	
Mailing address		Telex		Telex	
Postal code and city		Country			
Family name		Given name		Mr ☐	Ms ☐
Names/ages					
		FIM/person	No. of persons	Total FIM	
			950		
			1050		
		TOTAL FIM			

Participant

Accompanying Person (adult)
 Children

Registration Fees

Cancellation

Accommodation

For cancellations received before May 15, a refund less charges of 10 per cent of the registration fees will be made. No refund can be guaranteed after this date.

Hotels	Single room/night	Double room/ person/night
Cumulus	FIM 320	FIM 210
Alba	FIM 270	FIM 185
Summer Hotel Amis	FIM 160	FIM 110
Laajari Youth Hostel	single room	FIM 145/night
	room for 2-4	FIM 85/person/night

Share room with _____ Extra bed

Date of arrival in Jyväskylä _____

Date of departure from Jyväskylä _____

Remarks
 (Note! The accommodation should be paid directly to the hotel)

No. _____
 (to be filled by Jyväskylä Congresses)

Remarks

Date _____ Signature _____

Payment order in full has been transferred to the account of Jyväskylä Congresses. Banker KOPI FI HH, Kansallis-Osake-Pankki, Jyväskylä, Finland. Account no. 158110-24680.
 When sending payment, please refer to Summer School of Linguistics and give full name of the participant.
 A copy of the receipt should be attached to this form.

I enclose a banker's draft for FIM _____ made out to Jyväskylä Congresses. Please note that personal cheques are not accepted.

Please charge to credit card:

Visa Mastercard Eurocard
 Account number in full: _____

Expiration date _____ The amount of FIM _____

Thursday, June 11

- 9.00-10.30 **Susan Gass**, Miscommunication in non-native-speaker interaction
- 10.45-12.15 **Elaine Tarone**, Sociolinguistic competence in a second language: the speech acts of apology and request
- 13.30-15.00 **Peter Skehan**, Language testing and second language acquisition: will they continue to ignore each other?
- 15.30-17.00 **Craig Chaudron**, Activity types in classroom lessons
- 17.15-18.45 Parallel workshops
Peter Skehan, Analysing and designing task-based research studies
Craig Chaudron, The use of elicitation as a measure of second language competence

Friday, June 12

- 8.30-10.00 **Peter Skehan**, Language learners and learner autonomy
- 10.15-11.45 **Elaine Tarone**, On criteria for evaluating SLA theories: arguments for a variablist position
- 12.30-14.00 **Susan Gass**, Second language acquisition: looking towards the future
- 14.15-15.45 Parallel workshops
Elaine Tarone, Organizing task-based data
Susan Gass, Interpreting second language data

The organizers reserve the right to change the relative order of the presentations in consultation with the speakers.

Registrations and inquiries to
University of Jyväskylä, Jyväskylä Congresses/ Vaaraniemi
P.O. Box 35, 40351 Jyväskylä, Finland
Tel. +358 41 603 661, Fax + 358 41 603 621

SILC

Huom: SILC-tiedotteessamme (Kielikeskusuutisia 1/92) ilmoittamamme alustava moduulijärjestys on muuttunut. Kulttuurintuntemus-moduuli ja tutkimusmoduuli vaihtoivat keskenään paikkaa, joten tutkimusmoduuli alkaa vasta keväällä 1993.

SILC-moduuli II: KULTTUURINTUNTEMUS KIELTENOPETUKSESSA

Moduulin tavoitteena on perehdyttää osallistujat tapoihin, joilla kulttuurien ja kulttuurienvälisen viestinnän tuntemusta voidaan hyödyntää kielenopetuksessa.

Moduulissa tarkastellaan mm. seuraavia asioita:

- 1) mitä eri kielialueiden kulttuurien tuntemuksella tarkoitetaan ja miten se voidaan entistä laajemmin ottaa osaksi kielenopetusta
- 2) kulttuurienvälisen viestintä ja sen opettaminen osana kielenopetusta
- 3) itsenäinen kulttuurienvälisen viestinnän opetuskokonaisuus
- 4) kulttuurienvälisen viestintä eri (tieteen)alojen yhteydessä
- 5) oppimateriaalin laatiminen
- 6) opetuksen sisällölliset, metodiset ja hallinnolliset järjestelyt
- 7) tutkimuksen tekeminen

Opettajina moduulissa toimii suomalaisten kouluttajien lisäksi alan ulkomaisia huippuasiantuntijoita.

Moduuli koostuu kahdesta seminaarista ja niiden välisestä työskentelyjaksosta. Ensimmäinen seminaari pidetään Tampereella AFInLA:n syyssymposiumin aikana 12.-14.11.1992. Tämä seminaari johdattaa kulttuurienvälisen viestinnän teoriaan ja käytännön sovelluksiin. Seminaari koostuu workshoppeista, luennoista ja ryhmätöistä. Sitä seuraa käytännön suunnittelu- ja tehtäväjakso omassa kielikeskuksessa. Tätä jaksoa varten osanottajille annetaan erilaisia tehtäviä, esimerkiksi opetuksen suunnittelua, oppimateriaalin laatimista, opetuskokeiluja ja tutkimustehtäviä. Moduuli päättyy toiseen seminaariin loppukevällä 1993. Tässä seminaarissa esitellään tulokset suunnittelu- ja tehtäväjakson aikana tehdyistä töistä, sovitaan jatkotoimista (esim. oppimateriaalien laatiminen) ja keskustellaan aiheesta luentojen pohjalta.

Moduulin työkielinä ovat suomi ja englanti

Seminaarit järjestetään Tampereen yliopistossa ja niiden ajankohdat ovat:
alkuseminaari 12.-14.11.1992
loppuseminaari 27.-28.5.1993

Moduulin toteutuksesta vastaa Tampereen yliopiston kielikeskus.

Moduuliin voit ilmoittautua oheisella lomakkeella 15.9.1992 mennessä. Moduulin osallistumismaksu on 600 mk.

SILC

Please note: The preliminary order of the SILC modules as presented in the Language Centre News 1/92 has undergone a change. The 'Cultural Learning' module now precedes the 'Research' module which will consequently start in spring 1993.

SILC module II: CULTURAL KNOWLEDGE IN LANGUAGE TEACHING

The aim of the module is to acquaint the participants with ways in which cultural knowledge and familiarity with intercultural communication can be made use of in language teaching.

The topics covered in the module include:

1. What is cultural learning and how to incorporate it into language teaching
2. Intercultural communication and its integration into language teaching
3. Designing an independent course on intercultural communication
4. Intercultural communication across disciplines
5. Designing teaching materials
6. Organising instruction with regard to content area, methodology, and course administration
7. Conducting research

In addition to Finnish instructors, foreign experts on cultural learning have been invited to teach in the module.

The module consists of two seminars with an intervening period of independent work. The first seminar will be held in Tampere, 12.-14.11.1992, coinciding with the AFinLA Autumn Symposium. The first seminar will introduce theoretical issues in intercultural communication and practical applications. The seminar will be followed by a period of independent work for which the participants will be given various assignments to complete. These will include, for example, planning teaching, teaching materials design, teaching experiments, and research assignments. The module ends with a second seminar in May 1993, where the outcomes of the assignments completed during the work period will be presented, and further action (e.g., materials production) agreed upon. There will also be lectures in the final seminar.

The working languages of the module are Finnish and English.

The seminars will be arranged at the University of Tampere as follows:

Initial seminar	12.-14.11.1992
Final seminar	27.-28.5.1993

You can register for the module by filling in the attached registration form and returning it to the Language Centre for Finnish Universities by September 15, 1992. The fee for participating in the module is FIM 600.

SILC-moduuli II: KULTTUURINTUNTEMUS KIELTENOPETUKSESSA

Ilmoittautumislomake

Nimi _____

Osoite _____

Puhelin _____

Yliopisto _____

Kielikeskus/laitos _____

Opetuskieli _____

Suoritettut tutkinnot _____

Palauta lomake allaolevaan osoitteeseen 15. syyskuuta mennessä.

Korkeakoulujen kielikeskus
Markku Helin
Jyväskylän yliopisto
PL 35
40351 JYVÄSKYLÄ

SILC module II: CULTURAL KNOWLEDGE IN LANGUAGE TEACHING

Registration form

Name _____

Address _____

Telephone _____

University _____

Language centre/Institution _____

Language(s) taught _____

Degrees _____

Please return this form by September 15, 1992 to:

Korkeakoulujen kielikeskus
Markku Helin
Jyväskylän yliopisto
PL 35
40351 JYVÄSKYLÄ

KORKEAKOULUJEN KIELIKESKUKSEN HENKILÖKUNTA:

Raija Markkanen 603 529 markkane@finjyu.bitnet

Eila Pakkanen (sihteeri) 603 530

Tutkijat:

Hannele Dufva 603 535 dufva@finjyu.bitnet

Ari Huhta 603 539 huhta@finjyu.bitnet

Sirkka Laihiala-Kankainen 603 541

Minna-Riitta Luukka 603 533 luukka@finjyu.bitnet

Eva May 603 543

Anna Mauranen 603 538 amaurane@jyu.fi

Tuija Nikko 603 536 tnikko@finjyu.bitnet

Timo Sikanen 603 540 sikanen@finjyu.bitnet

Helena Valtanen 603 542 valtanen@finjyu.bitnet

Sabine Ylönen 603 534 sabyl@finjyu.bitnet

Kanslia, julkaisujen myynti:

Sinikka Lampinen 603 520

Sirkka-Leena Salo 603 520

Nauhoitepalvelu:

Anna Kyppö 603 525

Markku Helin (video) 603 524

Kirjasto:

Maritta Leinonen 603 526